

OBČINA Grad

Informativno glasilo Občine Grad

leto XII

števillka 31

april 2011

SPOŠTOVANE OBČANKE, CENJENI OBČANI!

Pomlad je z visokimi temperaturami in sončnimi žarki potrkala na vrata. Tudi Velika noč, ki jo tokrat praznujemo skupaj s prvomajskimi prazniki, je bolj poletna, kot pa smo je navajeni.

Tokrat tudi naše in vaše občinsko glasilo prihaja bolj pozno, pa vseeno ne bo takšno, kot smo ga bili vajeni nekaj zadnjih let. Manjka namreč priloga z razpisi za sredstva, ki jih iz občinskega proračuna vsako leto namenjamo za delovanje društev in stimulacije študentom. Vedno smo bili ponosni, da imamo kar 23 prizadevnih društev in da uspešno skrbijo za razgibano družabno dogajanje v občini in vedno smo s ponosom govorili o naših otrocih, ki študirajo v Mariboru ali pa Ljubljani.

Ker občinski svet ni sprejel predloga proračuna za leto 2011 (sedem svetnikov je glasovalo za, štirje pa proti), so morali, žal, razpisi za dodelitev sredstev društvom izostati. Posledično bodo tako društva dobila denar dosti kasneje, kot so pričakovala. Nasproh nesprejetje proračuna povzroča nemalo težav, predvsem pri prijavih na razpise, ki so bili že objavljeni, ali pa bodo v kratkem: razpis za obnovo šole, izgradnjo vodovoda, obnovo Lednarjeve usnjarne, širokopasovni internet...

Nasproh postaja tudi idilično življenje Prekmurcev vse bolj zastrupljeno s sovraštvom, lažmi in nevoščljivostjo. Več ko imamo materialnega, več gnilega in pokvarjenega je v naših medsebojnih odnosih. Sporočilo Velike noči, mir in poduhovljenost praznika že dolgo nimata več možnosti proti turbo-kapitalističnemu razmišljanju, ki je zavladalo med ljudmi.

Lepih stvari se bomo spominjali samo še v pripovedkah za otroke.

*Vaš župan
Daniel Kalamar*

DRAGE BRALKE, DRAGI BRALCI!

Topli sončni žarki so nas letos hitro pobožali in prebudili naravo iz zimskega spanja. Razmeroma suha zima nas ni razveseljevala s snegom, zato nas ne sme jeziti pomladni dež, ki ga zemlja še kako potrebuje. Narava nas je začela obdarjati s svojo lepoto in darovi, ki se bodo vrstili vse do bogate jeseni in zimskega počitka.

Največji dar narave so gotovo gozdovi. Zrak, ki ga dihamo vsak dan, in toplino, ki jo potrebujemo pozimi, nam dajejo gozdovi. Ker je leto 2011 mednarodno leto gozdov, smo se v tem glasilu razpisali o njih, o delu in pomenu za ljudi in gospodarstvo. O lepoti gozdov so razmišljali tudi učenci, ki so bili pridni in uspešni tudi na literarnem, športnem in drugih področjih. Prve pomladne dni smo po skupnem praznovanju ženskega in moškega dne praznovali prav vsi, najprej z maškarado, zatem s proslavami za materinski dan. Izkazali so se tako otroci in mladi s svojimi nastopi kot moški s svojimi kuharskimi sposobnostmi in ženske smo uživale v tej pozornosti.

Začeli so se pomladni opravi in njivah, vrtovih in prve aktivnosti v naravi, od pohodov, kolesarjenja do spoznavanja narave in kulture krajev. S pomladjo smo v naši občini dobili tudi turistične promocijske materiale, ki predstavljajo celotno občino z vsemi znamenitostmi in gostinsko ponudbo. Tako se bomo lahko turistom predstavljali v celoti, združeni v skupni brošuri, zloženkah, razglednicah in na karti. S tem bodo turisti dobili vpogled v vse znamenitosti, ki jih naša občina ima. In kaj je lepšega kot karta, ki ti ponudi vse, kar je v nekem kraju zanimivega, kar lahko doživiš in okusiš? Na občini se zavedamo pomena enotne ponudbe in turističnega razvoja, za katerega se trudimo. A kljub našemu trudu se najdejo posamezniki, ki nasprotujejo našemu delu, skupni promociji in razvoju občine. Kdor je po duhu človek, ki ljubi naravo, življenje in tradicijo, bo to rad spoznaval drugje, svoje pa bo znal in želel predstaviti drugim. In mi predstavljamo svoje ljudi, svojo kulturo in svojo – celotno občino, tako v drugih tiskanih virih kot v tem občinskem glasilu.

Pred nami je Velika noč, praznik, ki na mizo položi dobrote, od remenk, šunke in hrena do vrtanka in potic. Pa vendar je to najbolj duhoven praznik, ki nas opomni na pomen darovanja, žrtvovanja in ljubezni do sočloveka. In naj nas ti velikonočni prazniki poleg dobrot, ki jih bomo imeli na mizi, napolnijo z željo po dobrih delih in sprejemanjem soljudi, s katerimi živimo in delamo.

*Danijela Krpič
glavna in odgovorna urednica*

GOZDOVI ZA LJUDI

Organizacija združenih narodov je leto 2011 razglasila za »Mednarodno leto gozdov 2011«. Uradna spletna stran za ta namen je <http://www.letogozdov.si>. Logotip Mednarodnega leta gozdov 2011 upodablja slogan »Gozdovi za ljudi« in obenem prikazuje pomembno vlogo ljudi pri trajnostnem upravljanju, ohranjanju in trajnostnem razvoju gozdov po vsem svetu.

Gozdovi dajejo zavetje ljudem, so pomemben habitat živali in rastlin ter drugih organizmov oziroma vir biotske raznovrstnosti, vir hrane, zdravil ter čiste vode. Gozdovi varujejo zemljo pred erozijo, filtrirajo vodo in zrak ter igrajo ključno vlogo pri ohranjanju stabilnega globalnega podnebja ter okolja. Gozdovi prispevajo k trajnostni oskrbi s surovinami iz domačih virov ter nudijo delo in zaslužek na podeželju. Les je nepogrešljiv obnovljiv gradbeni material, surovina in vir energije. Gozdovi so tudi prostor za oddih in doživljanje narave. Zato moramo z gozdovi gospodariti trajnostno, večnamensko in sonaravno. Za gozdove so odgovorni lastniki gozdov, gozdarstvo, država in družba! Pomemben je prispevek vsakega človeka, da pri svojem obisku v gozdu upošteva gozdni ekosistem s tam živječimi živalmi in rastlinami ter lastnino gozdnih posestnikov. Odgovornost in obzirnost do gozdov temeljita na spoštovanju gozdov ter njihovih vlog.

Površina gozdov v Sloveniji presega svetovno in evropsko povprečje. Gozdovi pokrivajo 59 odstotkov države. Njihov delež se še povečuje. Slovenijo zato uvrščamo med gozdna-

te države. Gozd je v Sloveniji simbol prepoznavnosti države in odraz njenega odnosa do trajnostnega razvoja. Zaradi lege naše države na prehodu štirih biogeografskih regij in sonaravnega načina gospodarjenja so naši gozdovi bogati z življenjem. Slovenija se lahko pohvali: »Dobro jim gre«. 87 odstotkov gozdov izgrajujejo domače, rastišču primerne drevesne vrste, ali pa je sestava v njih podobna naravni. V naših gozdovih je kar 11 habitatnih tipov, ki ustrezajo kriterijem za vključitev v omrežje Natura 2000.

Gozd in njegovo vlogo moramo dojemati celovito, saj so gozdovi ključnega pomena za preživetje in dobro počutje ljudi po vsem svetu. Ljudje se vse bolj zavedajo tega pomena. Navezanost ljudi na gozdove, ki je bila nekdaj velika zaradi lesa in drugih materialnih dobrin, ki so jih pridobivali iz gozda, se ponovno krepi, tokrat predvsem zaradi okoljske vloge gozdov in priljubljenosti gozdnega okolja za oddih in rekreacijo. Ljudje iz urbanih okolij si za oddih in rekreacijo zelo radi izberejo gozdno okolje, kar omogoča razvoj turizma na podeželju. Kar 60 odstotkov tujih turistov obišče Slovenijo zaradi ohranjene narave. (Povzeto s spleta)

Ohranjene narave je na Goričkem na pretek, zato je v zadnjih letih tudi na račun gozdov v porastu ravno sonaravni turizem. Prostrani gozdovi nudijo obilo svežega zraka, gozdne poti pa so raj za pohodnike, kolesarje in aktivne

Na iglavcih najdemo take sledi zbiranja smole (foto: D. Krpič)

Največ dreves se poseka za kurjavo (foto: D. Krpič)

turiste. Gozd nudi marsikateri sad, ki ga ljudje lahko naberejo, kot so gobe, kostanji, borovnice, mah, storži, iglice, lubje in še mnogo tega. V preteklosti so v naših, pretežno borovih gozdovih nabirali tudi smolo, ki so jo uporabljali pri kolinah, grabljali steljo, da so »nastlali« živini in s tem tudi gnojili njive, nabirali iglice, storže in še marsikaj. Danes je glavno spravilo po naših gozdovih sečnja lesa za kurjavo. V poletnih mesecih pa nas sedaj že bolj poredko razveseli pogled na jurčke, čeprav divjih odlagališč ne manjka. Mi sami smo odgovorni za naravo in če so gozdovi za ljudi, bomo tudi mi ljudje za gozdove!

V tem mednarodnem letu gozdov smo njihovo pomembnost poudarili tudi mi. Odkrivali smo gospodarski pomen naših gozdov, spoznavali delo v gozdu, iskali njegove darove ter sanjali o lepi in čisti gozdni potki ob žuborečem potočku...

Danijela Krpič

KMEČKA OPRAVILA V GOZDU NEKOČ

Gozd je naše naravno bogastvo, zato ga moramo čuvati. Nekoč so kmetje zelo skrbno ravnali z njim, tako da so redno čistili gozdove (strohnela drevesa). Namreč, v to drevje se lahko postopoma naselijo gozdni škodljivci, ki uničujejo les in gozd propada. Kot najpomembnejši kmečki opravili vsakega kmeta sta bili spravilo drv za prihodnjo zimo in grabljanje stelje za nastiljanje živini. Obe opravili sta se izvajali vedno ob istem času, in sicer se je spravilo drv opravljalo večino pozimi ali zgodaj na spomlad, spravilo stelje pa na spomlad ali v jesen, odvisno od potreb.

Spravilo drv je bila vsakoletna osnovna naloga vsakega kmeta, saj se je bilo potrebno pripraviti na zimo. Pred leti so drva predstavljala edini vir kurjave. Čez čas so se pojavili tudi drugi viri kurjave (kurilno olje, plin). Najstarejši način spravila lesa je bil poleg izpodkopavanja podiranje s sekiro. Še v bližnji preteklosti pa so drevesa podirali predvsem s sekiro. Najbolj razširjeno je bilo podiranje z žago, sekiro in klini. Sam postopek spravila je bil, da so podrti drevo oklestili, tj. obsekali so veje ob deblu. Nato so debla razžagali na dolžino enega metra. Tako razžagana debla so razklali v polena, ki so jih potem doma zložili v sklade. Ponekod so take sklade hranili v samem gozdu in so drva kasneje spravljali domov. Drevje večje debeline, sposobno za stavbni les, pa so razžagali v hlode (plohe), ki so ga spravili domov, kjer je počakalo do nadaljnje obdelave. Pomembno pri spravilu lesa je tudi odkazilo lesa, ki ga opravljajo revirni gozdarji. Ti na podlagi lastnikovega predloga označijo drevesa za posek. Grabljanje stelje je bilo prav tako obvezno opravilo, s katerim so kmetje postiljali živini in iz katerega je čez zimo nastajal živalski gnoj. Le-ta je služil za gnojenje kmetijskih zemljišč z namenom izboljšanja prsti. Tako so bili tudi kmetijski pridelki bogatejši. Grabljanja so se udeležili vsi člani družine. Tudi otroci so pomagali po svojih močeh. Delavci so uporabljali predvsem grablje in »locné«. Naredili so se kupi, ki so jih nato spravili v »locné«, s katerimi se je stelja spravljala na voz in se sproti vozila domov.

Dela v gozdu, kot je spravilo lesa domov in grabljanje stelje, so opravljali z živino (konji, ponekod tudi kravami). Torej so morali tekom opravil poskrbeti tudi zanje, zato so morali zagoto-

viti zadostno količino vode, da živina ni bila žejna. Glede na to, da je delo v gozdu potekalo ves dan in ponavadi z več delavci, so gospodinje pripravile za delavce tudi gozdarsko malico, ki je bila iz domačih jedi. Gospodinje so pripravile kmečki kruh, ocvirke, kruh z zaseko, kuhana jajca, domače klobase ter za pijačo domači mošt ali vino in naravno izvirno mineralno vodo, odvisno od premožnosti gospodarja. Po napornem dnevu v gozdu so si kmetje tudi doma privoščili okrepčilo in se pogovorili kaj bodo delali naslednji dan.

Z razvojem tehnike in strojev je mnogo ročnega orodja izgini- lo iz uporabe. Spremenila pa se je tudi tehnika del. Namesto ročne žage se uporablja motorna žaga »motorka«, živino je nadomestil traktor in druga prevozna sredstva. Grabljanje stelje pa se je v večini opustilo, saj je kmetijska politika priv- edla predvsem majhne kmete do tega, da se s kmetijstvom ne ukvarjajo več. Ostali so le še tisti, ki jim je kmetovanje edini vir dohodka. Dandanes so gozdna opravila prav zaradi razvoja tehnologije dosti lažja. Po pripovedovanju starejših domačinov je bilo življenje in delo pred časom dosti lepše, saj so kmečka opravila združevala prijetno s koristnim. Ljudje so se namreč bolj družili in tako tudi lažje prenašali breme kmečkega človeka. Danes pa se stremi le k temu, da je delo čimprej opravljeno. Ljudje živijo vedno bolj vsak sam zase.

Tatjana Grah

S tako žago so včasih podirali, v »locnáj« pa nosili steljo (foto: D. Krpič)

ŽGANJE OGLJA

Da se je nekoč les uporabljal tudi za pridobivanje oglja, verjetno današnja mladina ne ve. Kovačevci so bili znani kot vas, kjer so nekoč žgali oglje. V tistih časih so oglje uporabljali za segrevanje železa v kovačnicah, tako da so to počeli vaški kovači. Po navadi so to počeli kje v bližini kovačije ali na kakšni gozdni jasi, ki so jo potem imenovali kopišče. Včasih so oglje tudi prodali naprej.

Pri žganju oglja, ki je bilo precej zahtevno opravilo, so večinoma sodelovali moški. Za oglje ni bil primeren kakršenkoli les. Največ so uporabljali bukev in hrast, včasih tudi akacijo. Drva, ki so bila razžagana, so naložili na kupe v obliki piramide in vse skupaj obdali z zemljo. Pri postavitvi

Odkazilo in podiranje drevesa (foto: internet)

Žganje oglja (foto: arhiv občine)

piramide je bilo pomembno, da so pustili majhno odprtino, skozi katero so potem lahko zakurili ogenj, kasneje pa je ta odprtina služila za dovod zraka. Ves čas žganja oglja je moral biti prisoten nekdo, ki je pazil, da drva ne bi zagorela. Po potrebi je bilo potrebno vse skupaj zalivati z vodo, da se je ogenj zadušil. Žganje oglja je trajalo več dni, odvisno je bilo od velikosti piramide. Ko je bilo žganje končano, so vse skupaj pustili stati nekaj časa, da se je ohladilo in šele potem so odkopali zemljo. Po odkopu so ohlajeno oglje spravili v vrečo, pepel pa so vrgli v stran.

Doris Troha

ŽAGA PRI GRADU

Ena izmed osrednjih gospodarskih dejavnosti, ki je prinašala dobičkonosni in perspektivni posel v povojnih časih in že pred njim, je v naših krajih predstavljala obdelava lesa. Les je pomenil surovino, ki je bila v vsakodnevni uporabi, poleg vsega pa ga ni nikoli primanjkovalo. Tako smo se lahko tudi pri Gradu še do sredine šestdesetih let pohvalili z ogromno žago na »marofu« – nenazadnje je tudi avtobus mnogokaterega Gračarja popeljal do postaje na žagi.

Kakšen je bil točen razlog, da se je žaga na »marofu« postavila, je težko doreči, se pa domačini spominjajo, da naj bi peči, ki so poganjale žago, spravljali tam nekje iz Doliča, in sicer naj bi bili žago, še pred imetjem električne energije, poganjali kar dve veliki peči.

Žaga je verjetno od začetka pripadala grofovski lasti, saj je bila tako rekoč skupaj s pripadajočim posestvom, kjer pa je

(foto: arhiv občine Grad)

stal še mlin. Ravno v slednjem sta nekaj časa mlela še danes živeča zakonca Zorger od Grada. Da je vse skupaj res postavila grajska gospoda, pričajo tudi podobni primeri o takšnih vrsti razporeditve; tudi v Kuzmi je na primer bila delovala žaga in to prav tako skupaj z mlinom.

Domačini se še danes živo spominjajo, da se je na »grački žagi«, ki je stala pred sedaj propadajočim »marofom«, žagalo noč in dan. Sestavljajoče jo tračnice, ki so marsikoga spominjale na »cug«, so bile vedno polne lesa, tega pa ni manjkalo tudi okrog nje. Ker je bilo vse skupaj na zelo odprti in dostopni lokaciji, je celoten sistem moral biti tudi pod kontrolo. Tako so celo domačini (med njimi sta bila tudi znani grački trgovec Hüllov Vili in Krpičov Ludvik – po domače Mijalof) v času neredne zaposlitve stražili prostor ob žagi, predvsem pa les.

Na žagi je bil največ časa glavni delovodja Gjergjek Viktor (po domače Firkof iz Vidonec), po njegovi tragični smrti pa je del prevzel Čerpnjak Jože (po domače Tašekof od Belega križa). Nekaj časa naj bi na žagi delal tudi Rajbarjev Jože (po domače Pintarof), seveda pa so pri delu poleg delovodij pomagali še ostali domačini. Kdor si je namreč žagal, si je moral priskrbeti delavce za pomoč. Prav nanjo pa so se pogosto radi odzvali tudi tamkaj stanujoči domačini, saj so bila okrog številna stanovanja z delavskimi družinami na »marofu«. Pomemben del žage so bila kola – tako imenovane »louri«, kamor so les peljali k žagi in tudi od nje. Pred žago (prostor, kjer stoji danes črpalka) so se »ploji« metali dol, po obdelavi pa so jih vozili na malce oddaljen travnik, kjer so se zlagali. Žagovina, ki je ob žaganju nastajala, pa je bila velikokrat stelja živalim na »marofu«, seveda pa so jo domačini spridoma uporabljali tudi za kurjenje v svojih pečeh.

Ampak žal je nekega dne prišlo pač do tega, da je žaga prenehala z delom. Rekli so, da je enostavno prestara, kar pa je bilo tudi res, saj se v njeno vzdrževanje ni kajpak veliko vlagalo. Dele žage, ki so bili še kolikor toliko ohranjeni, pa naj bi odpeljali v Mačkovce. Tako je na »marofu« prenehalo brniti po lesu, vendar je vonj po žaganju in žagovini še dolgo bdela med domačini – predvsem tistimi, ki so večkrat kupovali avtobusno vozovnico do »gračke žage«.

Nino Gumilar

Povzeto po pripovedovanju Ane Semler
in Helene Bežan od Grada.

KUHANJE »PICKLINJA«

V času po osvoboditvi so se pri Gradu »bavili« še z nekaterim načinom lesne predelave, in sicer so med drugim kuhali zdravila iz »picklinja« Vse skupaj naj bi vodil neki logar Gom-boc, ki je najverjetneje, še preden je vse skupaj prišlo pod roke »marofa«, vso predelavo premestil in se izselil od tod.

Na mestu, kjer danes stoji Logarjeva domačija, so nekoč pri Gradu stale manjše lesene barake. Vse skupaj je bilo najverjetneje v lasti gozdnega zavoda, verjetno pa v neposredni povezavi s samo žago, saj so pri predelavi pomagali tudi domačini – med drugim že prej omenjeni delavci na žagi, pa tudi stranske produkte žaganja so na ta način pametno izkoristili. V eni izmed teh barak, ki je bila nekoliko oddaljena od ceste, so po pripovedih domačinov žgali

t. i. »picklinje« oziroma igličevje. Šlo naj bi za izdelavo zdravil, v smislu eteričnih olj (oziroma prek vsem bolj poznane smole), kar nedvomno dokazuje dejstvo, da so ljudje že pred leti poznali še kako pozitivne zdravilne učinke iglic. Sama smola (predvsem smrekova) kot vemo, je že od nekdaj predstavljala tradicionalno zdravilo za mnogotere težave, tako za ljudi, kakor tudi za živino.

Se pa naj bi v tej predelovalnici lesa, tukaj prek od »marofa«, med drugim pridobivala tudi lesna celuloza. Slednja je še danes pomemben člen in produkt pri pridelavi bombaža, umetne svile, pa tudi celofana – darilnega papirja.

In kako naj bi sam postopek sploh potekal: Po pripovedovanju domačinov so »picklinje« s kravjimi vpregami vozili na »marof«, kjer se je le-to potem obdelovalo naprej. Smrekove in borove veje so morali najprej oklestiti in nato so »picklinje« na »koulaj z garicami« s kravjo vprego odpeljali do »vage«, ki je stala ob cesti pri današnji Bauerjevi domačiji. Voz so stehali, ga izpraznili in praznega zopet stehali, da so dobili neto težo tega »picklinja«. Na vozu so lahko prepeljali od 200 – 300 kg. Pred »marofsko kapelo«, kjer se je bila nahajala »oljarna« oziroma predelovalnica, se je nazadnje »picklinje« kuhalo, nato pa je vse skupaj šlo naprej v obdelavo za zdravila in olje.

V preteklosti je vsaka vejica pomenila zaslužek kmetom (foto: D. Krpič)

Za okoliške kmete je to bil donosen posel, saj so za pripeljanje »picklinje« dobili takojšnje plačilo. Tako so vozili kmetje od Grada, Kruplivnika ter ostalih okoliških vasi in si pomagali pri preživetju. Včasih so kar v vrsti stali pred »vago« z vozovi. Največ so ga zvozili v marcu in aprilu, ko se je sneg stopil in se je začelo delo v gozdu, saj se je takrat vse delalo ročno. Drugače pa so »picklinje« kuhali čez celo leto. Največ tega igličevja se je zvozilo v »oljarno« v letu 1958, ko se je na tem delu Goriškega vpeljevala elektrika in so zaradi linije morali posekati veliko dreves. Posekano drevje so ljudje tudi zaradi te prisile skušali čim bolj unovčiti in ker je tu okrog nas veliko borovega in smrekovega gozda, je »picklinje« prišlo še kako prav.

Starejši domačini tako še danes pomnijo, predvsem na pomlad, ko delajo v gozdu, kako pomemben del lesa so predstavljale samo iglice. Čeprav je takrat v prvi vrsti najverjetneje zadaj stal bolj tržni pridih v obliki zaslužka, se je pa danes to prepričanje zagotovo že spremenilo. Eterična olja predstavljajo vedno večjo bogato zakladni-

co najrazličnejših zdravilnih pripravkov, nenazadnje pa so pravšnja tudi za prijetna razvajanja ali dišave. Zato prav zares ostaja in potrjuje zdravorazumsko prepričanje, da so vsi ti produkti res t. i. »starodavne duše rastlin«, ki prav gotovo blagodejno vplivajo na človeka. Pa čeprav smo pri Gradu ta način predelave izgubili, smo pa lahko zategadelj toliko bolj zavedni, da si bomo te duše rastlin znali privoščiti čim več. Mogoče zgolj s sirupom iz smrekovih vršičkov zoper kašlju.

Nino Gumilar

Povzeto po pripovedovanju domačinov.

Grad, v ospredju so kolibe, kjer so včasih kuhali picklinje, desno žaga (foto: arhiv Občine)

GOZDOVI SO NAŠE BOGASTVO

Kako prijetno se je sprehajati po gozdu in prisluhniti šelestenju listja in ptičjemu petju. Vendar nas pa velikokrat v gozdu zmotijo pločevinke in plastenke, ki ležijo na gozdnih tleh ali pa naletimo na črno odlagališče ali pa celo zavohamo dim, ker nekdo v bližini kuri odpadke. Pa se vprašajmo, kdo je kriv za vse to. Odgovor je jasen – človek, torej mi ljudje. Tako malo je potrebno, da ohranimo naše gozdove, zato naj vsak izmed nas poskrbi za naše bogastvo. Gozd je naše bogastvo saj nudi dom mnogim živalim in rastlinam, mi ljudje pa v gozdu nabiramo gozdne sadeže in gobe, pridobivamo les za kurjavo in industrijo. Pravimo, da so gozdovi pljuča sveta, saj se vsakodnevno sprosti v ozračje kisik, ki pa je nujno potreben za dihanje. Žal pa so gozdovi danes že zelo onesnaženi. Gozdu zelo škoduje onesnažen zrak. Zrak onesnažujemo z gorenjem – predvsem fosilnih goriv in z avtomobilskimi izpuhi. Posledica onesnaževanja zraka je povečan učinek tople grede in kisli dež. Posledice kislega dežja imajo zelo negativen vpliv na gozd – predvsem iglavce, ki jim odpadajo iglice in se začnejo sušiti. V gozdovih se nahaja veliko divjih odlagališč. Več ali manj so vsa ta divja odlagališča popisana. V lanskem letu, ko je potekala akcija Očistimo Slovenijo v enem dnevu, je bilo tudi veliko divjih odlagališč očiščenih. Žal pa je v naših gozdovih osta-

Jurčki v gozdu so danes že redko bogastvo gozdov (foto: D. Krpič)

lo še nekaj divjih odlagališč, ki kratijo podobo naših gozdov. Vsak človek lahko veliko pripomore k varovanju in ohranjanju gozdov. Zato stopimo skupaj posamezniki in lokalne skupnosti ter država in ohranimo pljuča sveta.

Melita Ficko Sapač

GOZDNE SKRIVNOSTI

Sončni žarki, polni zlata, so božali prekrasno jesensko listje dreves v gozdu, ki so si odela najbolj pravljичne barve, kar jih je lahko človek videl. Lahna sapica je pozibavala pisano družino listov, da so žarki le s težavo objemali njihove robove. Brenčanje muh in obadov se je zlivalo v šepet listov in ustvarjalo koncert prečudovitih zvokov. Skozi pisano obarvan jesenski gozd je peljala steza, ob kateri so se skrivale drobcene cvetlice marjetic in jesenskega podleska. Če si pogledal malo dlje v gozd, si lahko opazil veliko najrazličnejših družinic gob, ki so bile prav tako odete v razne barve, in sicer rdečo mušnico, plave golobice, rjave leskove gobane, rumene lisičke, črne trobente in sivke. Če si malo bolje prisluhnil, se ti je zazdelo, da slišiš ščebet kot pri vrabcih. Gobe so imele očitno med seboj živahen pomenek. Ni jih motilo, da so se nad njimi v vrhovih dreves podile šoje in letale vrane.

V ta mir in spokoj sta po stezi stopicala drobcena fantek in dekle, dobra prijatelja. Fantku je bilo ime Max, dekletu pa Maja. Pazljivo sta stopala, da ne bi motila jesenske idile, in se šepetaje pogovarjala. Hrbet jima je ogrevalo jesensko sonce, čeprav je bila njuna senca že daljša. Nedaleč v stran je med vso to krasoto čisto narahlo žuborel potoček, ki je bil na žalost prazen, v njem ni bilo življenja. Nekoč davno prej je v njem prebivalo veliko vodnih živali. Največji med njimi so bili raki, žabe so bile malo manjše, ribice pa so bile bolj drobne. Porodu pa je lezlo zelo veliko drobcenih vodnih živalic, raznih ličink in gosenic. Simbioza vseh je bila enkratna in nihče nikogar ni motil. Ob obrežju je kraljeval kačji pastir in ob vodi je zelo rada gneznila vodna sinica, pod grmom pa tudi kraljiček. Pri močnem deževju je potoček postal hudournik, vendar so vsi njegovi prebivalci imeli svoja zatočišča in so vedno ostali na svojem me-

stu. Nato pa je nastalo novo obdobje, ko sta dež in neurje prinašala v strugo neverjetno količino odplak in nesnage. Vodni prebivalci so nekaj časa kljubovali ubijalskim odplakam, vendar so v tem boju izgubili. Nihče ne ve, kam so izginili.

Max in Maja sta prišla globoko v gozd in se vsedla na pisano preprogo bukovega listja. Tam zadaj za gozdom je hrumela široka asfaltirana cesta, ki je kalila mir in lepoto jesenskega večera. Naenkrat sta Max in Maja zagledala temen širok avtomobil, ki je zavil z glavne ceste na stransko pot in se ustavil ob potočku. Možakar je skočil iz vozila in iz prtljavnika začel vlačiti velike vreče, napolnjene z neznanimi stvarmi. Malomarno jih je začel metati v tolmun potočka, da je voda skorajda prenehala teči. Max in Maja sta bila kot okamenela ob tem dogodku, v naslednjem trenutku pa je dekle iz žepa potegnilo fotografski aparat in pri priči fotografiralo nepridiprava. Ta je že v naslednjem trenutku skočil v vozilo in nemudoma odpeljal. Prijatelja sta skočila pokonci in odhitela k potočku. Med potjo sta preverila, če je mogoče razbrati registrsko tablico vozila. Bila sta uspešna. Pohitela sta v mesto do prve policijske postaje. Tam sta predložila fotografsko sliko in celoten dogodek opisala. Možje postave so jima obljubili pomoč in ukrepali po zakonu. Odšli so na kraj dogodka in vse podrobno zapisali, poslikali in odšli. Vreče s smetmi so poležavale v potočku kot zaspanci in priče zehati, saj je veter odvezal vezalke. Tudi drobni ptički so prileteli in zvedavo pogledovali z vej dreves, kaj neki je v teh čudnih vrečah. Čez nekaj časa sta fant in dekle dobila sporočilo varuhov reda, da je bil nepridiprav najden in kaznovan. Naložili so mu denarno kazen in enomesečno obvezno delo zbiranja komunalnih odpadkov v mestu.

Prijatelja sta šla spet v gozd, k potočku, pobrala smeti in očistila potok, smeti pa odložila na zbirno mesto in jih tudi ločila. Njun podvig se je razvedel v kraju in bila sta predlagana za naj ekologa. Prejela sta priznanje in bučen aplavz prijateljev, vendar jima to ni veliko pomenilo. Povedala sta, da za čisto okolje skrbita iz ljubezni do narave. Prav bi bilo, če bi njunemu zgledu sledili tudi vsi ostali. Živela sta dolgo in srečno v ljubezni do narave.

Katja Bedöke, 7.a

Naj bodo naši gozdovi brez odpadkov (foto: D. Krpič)

POTOČEK OB GOZDU

Sonce je iz za hriba posijalo na prelepo vasico Vidonice, kjer so hiše raztresene med tremi dolinami in tremi griči. Otroci so se v pomladnih dneh igrali na trati, opazoval pa jih je star možakar po imenu Anton. Anton je otroke zelo spoštoval in jih imel rad. Bil je pošten človek in prijazen do narave. Če je kje videl kak odpadke, ga je takoj pobral.

Nekoč se je odločil, da bo skupaj z otroki izvedel čistilno akcijo v gozdu. Na robu širokega travnika je peljala poljska cesta in takoj ob njej je bil strmi hrib, ki je bil poraščen z gozdom. Veliko ljudi je iz mesta prihajalo v poletnih mesecih tja iskat gobe. Za njimi pa je vedno ostalo nekaj odpadkov. Odpravili so se torej otroci in Anton v gozd in tam počistili nesnago. Odpadkov je bilo poln kup, od robčkov, plastenk do gumijastih koles in železa. Ker so imeli ta dan premalo časa, so se dogovorili, da bodo nadaljevali naslednji dan. Odšli so domov in se po napornem dnevu hitro odpravili v posteljo. Še so premišljevali, kako bodo naslednji dan spet pomagali Antonu. Ko so zjutraj vstali, so otroci morali najprej v šolo. Anton pa je pripravljaval vreče, v katere bodo potem spravili vse odpadke. Otroci so se vrnili iz šole, odložili torbe in hitro odšli k Antonu, da gredo skupaj v gozd in počistijo še tisto nesnago, ki je ostala od prejšnjega dne. Imeli so raznobarvne vreče, v katere so ločevali odpadke. Tokrat so končali s čiščenjem. Sedli so na „Jaso pomladnega cvetja“ in se pogovarjali. Sternilo se je že. Naenkrat so zagledali svoje starše, ki so jih prišli iskat. Skupaj so odšli domov.

Anton pa je še kar sedel na jasi in naenkrat je iz gozda nekaj završalo. Stopil je bliže, pa ni videl nič. Zaslišal je, kako nekje v gozdu nenadoma teče potoček. Pa ni bilo v gozdu, ampak na sredi travnika. Potoček je kot nagrada za njegovo čiščenje veselo žuborel in skakljal med cvetjem in travo po ozki strugi. Anton je v mraku stopil bliže in se sklonil k potočku, ki mu je šepetal: „Hvala ti, hvala ti, hvala ti!!!“ In od tedaj je tam potoček ob gozdu.

Katja Bedöke, 7.a

Žuborenje potočka v gozdu (foto: www.slo-foto.net)

EVROPSKO LETO PROSTOVOLJSTVA 2011

Današnji svet terja solidarnost in prevzemanje odgovornosti državljanov za socialna dogajanja v bližnjem in širšem okolju. Prostovoljstvo je sestavina socialnega kapitala, ki je ključnega pomena za dogajanja, vrednote in dobrobit skupnosti. Zato je Svet Evrope 24. novembra 2009 opredelil leto 2011 kot evropsko leto prostovoljnih dejavnosti za spodbujanje aktivnega državljanstva pod geslom »Bodi prostovoljec, spreminjaj svet«. Posebej pomembno je prostovoljstvo mladih, ker predstavlja učinkovito pot vzgoje mladih za odgovorno državljsko udeležbo v socialnih dogajanjih. S tem so se potrdila prizadevanja evropskih in nacionalnih prostovoljskih centrov, mrež, tudi slovenske, da bi Evropska unija z razglasitvijo prikazala pomembnost prostovoljskega dela in intenzivnejše skrbela za njegov razvoj.

Prostovoljstvo deluje na različnih področjih - socialnem, športnem, rekreativnem, izobraževalnem, zdravstvenem, kulturnem, okoljskem, turističnem, v kriznih situacijah (na primer gasilske organizacije, reševalci) in na mnogih drugih. Opravljajo ga ženske in moški, mladi ljudje in otroci, ljudje srednjih let in starejše osebe, vanj se lahko vključujejo vsi ljudje ob upoštevanju svojih zmogljivosti, saj zanj ni načelnih omejitev.

Prostovoljstvo ima velik pomen za skupnost, ker:

- izboljšuje kakovost življenja v družbi;
- brani interese posameznikov in skupin, ki so ogroženi, prikrajšani, potisnjeni ob rob, izključeni;
- je ena od osnovnih poti odzivanja civilne družbe na potrebe v njej in ustvarja možnosti aktivnega delovanja državljanov v družbi,
- prostovoljsko delo je bodisi samostojna ali dodatna dejavnost in dodana vrednost delovanju služb in institucij.

Prostovoljsko delo ima velik pomen za razvoj in za prihodnost. Prispeva k razvijanju obstoječih sistemov, k razvijanju vrednot solidarnosti, k socialnemu in drugemu napredku družbe, zato ga je potrebno negovati in ustrezno vrednotiti.

Sedanje socialne krize, kriza vrednot in stiske ljudi so dodani razlog za vgrajevanje prostovoljstva v socialno tkivo Slovenije.

V okviru zgoraj navedenega tako tekom leta potekajo različne aktivnosti in dejavnosti v smislu širjenja prostovoljnega dela in razvijanja vrednot, ki v tem hitrem tempu nekako tonejo v pozabo. In prav mi smo lahko tisti, ki s svojimi dobrimi dejanji in zgledom prispevamo v dobrobit posameznika.

Suzana Farič

Besedilo je povzeto s spletnega naslova www.prostovoljstvo.org

DRAMSKO – LITERARNA DEJAVNOST

Koledarsko leto smo zaključili s predstavitev običajev, vezanih na jesenska in zimska opravila. Urica druženja je minevala v besedi, plesu in pesmi, motilo nas je le to, da v dvorani ni bilo več obiskovalcev. Predstavitev običajev smo ponovili ob slovenskem kulturnem prazniku, za učence in učitelje naše in kuzmiške šole.

Dramski krožek se je nato posvetil obisku ministra za šolstvo in šport. Pripravili smo prizorček, s katerim smo s pomočjo čudežne vreče preverili, če minister laže ali govori resnico. Ker je poskus uspešno opravil, upamo, da nam bo država dala sredstva za obnovo šole. V začetku novega koledarskega leta se je dramski dejavnosti pridružilo šest devetošolcev. S pomočjo profesionalnega kamermana smo posneli tri-minutni film o nevarni objavi osebnih fotografij na facebooku.

Več dela je imela literarna dejavnost, saj smo prebirali Bevkova mladinska dela in obiskovali naše dedke in babice, ki so nam opisovali svoje spomine na čas otroštva. Zgodbe smo pridno zapisovali in jih poslali na OŠ Cerkno v Primorje, kjer letos praznujejo 120-letnico rojstva Franceta Bevka.

Za sodelovanje nas je poprosila tudi sosed, OŠ iz Gornjih Petrovcev. Pisali smo sonete na temo zdravje. si. Osmošolec Jan Šušar je s svojim sonetom Rad imam, osvojil drugo mesto. Po sonetih smo razmišljali o prijateljstvu, prozne in pesniške zapise smo poslali na JSKD v Beltince. Domišljija je dobila krila, ko smo za založbo Smart-team pisali o ljubezni, odhodih in srhljivih spoznanjih. Mrzli februar smo prebili v razmišljanju o naših sosedih, saj smo se udeležili natečaja Zavoda za šolstvo na temo Moj sosed. Marec pa je minil v pisanju voščilnic ob 60-letnici koroške knjižnice. Za konec pa naj vam skomine zbudijo naslednji prispevki.

Mentorica Marija Štesl

RAD IMAM

Rad imam svoje življenje, družino,
mamo, očeta, babico in brata,
srajco, četudi je poleg kravata
in zelo, zelo rad jem čokolino.

Rad v čistem in lepem okolju živim,
veliko se gibljam in vozim kolo,
igram nogomet in pešačim celo,
za zdravje redno skrbim in dosti spim.

Čeprav zelo rad v čistem svetu živim,
živeti v velikem, modernem mestu
nekoč, ko bom velik, zares si želim.

Rad imam vesele, zanimive dni,
brez slabe volje, ko sem dobre volje,
takrat sem srečen. »Oh, če bili bi vsi!«

Jan Šušar
(nagrajeni sonet)

BREZ TEBE

Bilo je nemogoče.
Nevzdržno!

Brez prijateljev,
ki bi jim lahko zaupala,
brez nasvetov,
brez pomoči,
brez..., vsega.

Pa spoznala sem tebe.
Pravi sonček si!

Zdaj brez tebe,
brez tvojih šal,
brez pogovora s tabo,
brez tvojih nasvetov
živeti ne znam.

Ni mi mar, kako izgledaš,
kakšne vere si,
iz kakšne družine prihajaš...

Pomembno je le to,
da lahko ti zaupam,
tožim, ko je hudo,
lahko se zabavam...
Le glej, da ostaneš,
kakršen si!

Ko te ni, le tišina spremlja me.
Vse je tiho, mračno.
Dolgčas, tema spremlja me.
Z mano le utrip srca...

Moj obraz je črta,
ravna, kdaj povešena.
V glavi misel nate,
pravega prijatelja.

Zdaj odšla bom.
Moram!
Tam te več ne bo,
saj ni takih, kot si ti.

Odšla bom tja, kjer te ne bo,
kjer ne bom mogla nikomur
zaupati,
ker tam ne poznajo pomoči,
le tekmovanje, posmehovanje
se jim dobro zdi.

Vse bo, le tebe ne bo.
Zabave – brez smisla.
Prosti čas – obup.
Vedi, da ti si moj edini up!

Sanja Šarkanj, 8.a

SOSEDA, MALA JUNAKINJA

Jeseni nas je v šoli pričakala nova knjižnica. Sprehajal sem se med lepo urejenimi policami in si ogledoval naslove knjig. Mali upornik! Zanimivo! Tudi jaz si včasih želim zbrati pogum, da bi se uprl. Staršem, učiteljem... Skušnjam? Ah, nič, knjigo bo treba prebrati. Komaj sem dobro začel, že sem vedel, da moj pogum Tomažkovemu nikoli ne bo segal niti do gležnjev. Izgubil je dom, odpeljali so mu mamo, topli so ga, da je bil ves črn, pa ni izdal partizanov. Čeprav ga je bilo na smrt strah, da bi mu odrezali uho, je molčal. Nato mu je uspelo pobegniti. Našel je očeta in mater ter postal kurir. Četudi je bil na smrt utrujen in izčrpan, je stisnil zobe in vztrajal. Ko je umrla partizanka Dana, so mu solze kar same lile po licih...

Zgodba o dvanajstletnem Tomažku me je pretresla. Odločil sem se, da spoznam še druge Bevkove otroke; pastirje, pestrne, grivarjeve otroke... Ves čas sem razmišljal le o tem, kako kruto je bilo njihovo življenje, koliko bridkosti in krivic so doživljali in kako malo ljubezni in nežnosti so dobivali. To pa je zame najhuje. Ne morem si predstavljati, kako bi živel. Če ne bi vedel, da imam ob sebi vsaj

enega človeka, ki me ima brezpogojno rad, človeka, kateremu lahko popolnoma zaupam in me sprejema takega, kakršen sem, z manjšimi in večjimi napakami.

Tomažkove, Nežkine in Blažetove prigode so me tako prevzele, da sem vsakemu, ki me je bil pripravljen poslušati, razlagal o njihovem življenju. Tako sem naletel tudi na sosedo Iloško. Ko sem ji pripovedoval o Tomažku, mi je zaupala svojo zgodbo. Šest let je štela, ko se je pri Gradu začela vojna. Po vasi so korakali madžarski in nemški karabinerji, iskali so Žide in partizane. Hülovi so bili za tisti čas kar dobro situirani, imeli so namreč pekarno in gostilno. S »tovornjakom« so razvažali blago po sosednjih vaseh. Ko je oče izvedel, da se v starem grajskem poslopju skrivajo partizani, je vedel, da bo prišlo do hajke. Cele dneve je tuhtal, kako rešiti vsaj nekaj blaga, da bi, če bodo vojno preživeli, lahko nadaljevali z delom. Stvari je počasi odnašal v gozd in jih tam skrival. Že pri prvem mimohodu sovražnika so ostali brez vsega, saj so »Švabi« zavohali, da so Hülovi Židje. Ostali so seveda tudi brez »prevoza«. Zdaj je Iloškin oče sklenil, da je življenje v njihovi hiši za ženo in otroka preveč nevarno. Iz kleti je prinesel star koš za žemljice, poklical je strica in mu malo Iloško s košem vred optal na hrbet. Tako so zapustili vas. Iloška je bila ravno dovolj velika, da so iz koša gledale le njene črne oči. Te so, čeprav je bila otrok, povsod videle le stisko in strah. Ljudje so trepetali pred nasiljem in pomanjkanjem, lakoto in smrtjo. Mala Iloška je torej z mamo zaživela pri stricu, v kleti, da ju ne bi našli. Že naslednji teden sta izvedeli, da so očeta odpeljali v Dachau. Od mame je v nekaj dneh ostala le senca, Iloška pa je verjela, da se bo ata vrnil. Mora se! Rada bi se spet stisnila k njemu, on pa bi ji dal vročo žemljico. Lačna je bila! Potem jih je nekega dne stric razveselil z novico, da se lahko vrnete domov. Minili sta dve leti. Ko je Iloška zagledala očeta, se je prestrašila. Bil je ves zguban, osivel, tehtal je le 36 kg. Toda iskra v njegovih očeh še ni ugasnila. Počasi sta z mamo nosila stvari iz gozda in začela na novo urejati trgovino. Zemlje namreč niso imeli, zato so morali nekako preživeti. Pa so doživeli nov šok. Nekega dne so se na motorjih iz Murske Sobote pripeljali aktivisti, popisali stvari, »udarili pečate« in odpeljali, kar se je dalo. Mala Iloška se je zakadila v prvega, ki je dvignil vrečo, brcala je in kričala ter vpila naj jim pustijo vsaj moko, da ne bodo umrli od lakote. Pa ni nič pomagalo. Ostali so brez vsega. Končno so se jih usmilili vaščani. Mamo so zaposlili na posestvu, da jim je ob večerih, utrujena in zgarana, prinašala vsaj kruha.

Ko sem to slišal, sem se vprašal: Je bila torej tudi Iloška mala upornica? Gotovo! Uporniki so bili med vojno vsi, ki so upali in preživeli. Pa jaz? Bi se znal upreti sovražniku? Bi znal varovati skrivnosti, ki bi mi bile zaupane? Mogoče... Pa če bi me tepli?!

Mario Pezer, 6.r.

EKOŠOLA KOT NAČIN ŽIVLJENJA

Avtomobil iz plastenk je zares nekaj posebnega

V članku predstavljamo le nekatere projekte, ki so jih med šolskim letom izvajali učenci s svojimi mentorji in s tem potrdili naziv EKOŠOLA. Podjetje Saubermacher & Komunala Murska Sobota d.o.o. je v letošnjem šolskem letu že petič razpisalo natečaj z naslovom »Plastenke,

naše prijateljice«. Namen natečaja je bil spodbujati mlade k ustvarjanju izdelkov iz odpadnih plastenk. Na natečaj smo poslali avtomobil iz plastenk, ki so ga izdelala dekleta ekokrožka, in izdelek učenke 1. razreda z naslovom Ledeni mož.

Ledeni mož je popestril zimsko idilo (foto: A. Sukič)

Otroci vrtca in I. triade so sodelovali na nagradnem natečaju likovnega in literarnega ustvarjanja na temo »Po Kekčevih stopinjah do znanja«. Vsebina je bila prepuščena domišljiji otrok/učencev.

Učenci so dokazali, da so že pravi likovni mojstri (foto: A. Sukič)

Ustvarjali smo tudi na temo »Prednovoletni čas.« Likovna dela in izdelki obravnavajo zimske motive in prednovoletni čas ter božične in novoletne simbole. Na natečaju so sodelovali otroci vrtca, učenci 3. razreda ter učenci likovnega krožka.

Koordinator ekošole
Amalija Sukič

Izdelki, ki smo jih poslali na natečaj »Prednovoletni čas« (foto: A. Sukič)

EKOKVIZ 2011

Učiteljica Amalija nam je povedala, da bo tekmovanje v ekoznanju. Vprašala nas je, kdo bi rad sodeloval. Učenci iz drugih razredov so bili že prijavljeni. Ko smo izvedeli za njihova imena, smo se odločili sodelovati tudi učenci 6. razreda. Razdeljeni smo bili v devet ekip. Ekipo

Priprava na tekmovanje (foto: A. Sukič)

so sestavljali trije učenci, in sicer po en učenec iz 6., 7. in 8. razreda. Učenci 6. razreda so morali razširjati svoja znanja o biotski raznovrstnosti, učenci 7. razreda o podnebnih spremembah, učenci 8. razreda pa o učinkoviti rabi energije. Vsaka ekipa se je morala z imenom in geslom registrirati na spletni strani. Učenje in preverjanje znanja je potekalo preko spletne strani. Pridno smo se pripravljali na tekmovanje. Napočil je dan tekmovanja. Bila je sredo, 9. marec 2011. Vsi smo bili nervozni. Zbrali smo se v matematični učilnici ter se posedli pred računalnike. Z geslom smo se prijavili na spletno stran ekokviza, kjer so bile pripravljene tekmovalne naloge. S klikom na start se je tekmovanje začelo. Dobili smo trideset vprašanj in trditev, vezanih na teme, ki so nam bile določene. Za tekmovanje smo imeli na voljo trideset minut. Večina ekip je končala v dobrih desetih minutah. Ko smo zapustili učilnico, smo se začeli pogovarjati o vprašanjih. V petek smo od učiteljice izvedeli rezultate. Najboljši rezultat na šoli je dosegla ekipa z imenom EVMEMO, ki je bila na 59. mestu med 171-imi ekipami iz Pomurja. Ekokviz je bil zabaven in poučen. Tekmovali bomo tudi naslednje šolsko leto in dosegli še boljše rezultate. Ekokviz je že tretje leto potekal preko spleta v partnerstvu med Ekošolo in Telekomom Slovenije.

Mojca Vertič, učenka 6.a

TEHNIŠKI DAN V 5. RAZREDU

Učenci in varovanci Društva Sonček so se dobro ujeli.

Predstava je bila učencem zelo všeč. (foto: A. Sukič)

V mesecu decembru so v okviru tehniškega dne učenci 5.a in 5.b razreda skupaj z varovanci Društva Sonček izdelovali novoletne voščilnice. Dan so nam varovanci popestrili še s predstavo. Vodji tehniškega dneva sta bili učiteljici Ivanka Hari in Urška Golob Virag.

ŠPORTNI UTRINKI NA OŠ GRAD

V šolskem letu 2010/11 je prišlo do veliko sprememb na področju mentorstva. Izredno uspešen mentor, trener šolske nogometne ekipe, Alojz Tuškej, je prevzel vodenje prometnega krožka, svoje delo pa prepustil učitelju Boštjanu Kopaču. Ekipa je bila postavljena delno na novo, iz stare zasedbe je ostalo le pet igralcev. Uspehi predhodnih ekip, še posebej lanskoletne, so ustvarjale na letošnjo ekipo določen pritisk, hkrati pa dajale motiv za delo, da se vsaj približamo lanskoletnemu rezultatu.

V navedenih razmerah smo pričakali medobčinsko tekmovanje, ki je potekalo 11. novembra 2010 na naši šoli in na katerem so sodelovale ekipe osnovnih šol Sv. Jurij, Kuzma, Cankova in Grad. Trema je bila hitro prebita. Ob glasnem navijanju naših učencev pa smo dobesedno povozili ostale ekipe. Rezultat: 1. OŠ Grad, 2. OŠ Sv. Jurij, 3. OŠ Cankova, 4. OŠ Kuzma. Prvo mesto nas je popeljalo na področno tekmovanje v Mursko Soboto, kjer smo osvojili tretje mesto in končali z nogometnimi tekmovanji. Rezultat: 1. OŠ Bogojina, 2. OŠ Puconci, 3. OŠ Grad, 4. OŠ Gornji Petrovci.

Dekleta so nastopila na odbojarskem medobčinskem tekmovanju v Kuzmi. Dobro delo in veliko taktičnega znanja je obetalo ogorčen boj

Odbojkarice

proti favorizirani ekipi OŠ Kuzma. Po lahko dobljeni tekmi proti OŠ Cankova je sledil očitno predolg odmor, tako da so kljub kvalitetnemu ogrevanju naše igralke gladko izgubile prvi niz proti OŠ Kuzma.

Odbojarske ekipe starejših dečkov

Tudi v drugem setu so domačinke hitro povedle, nato pa so se prebudile tudi naše, pokazale tisto hitro in atraktivno igro in le nekaj športne sreče je manjkalo, da niso premagale »večnih tekmic«. Rezultat: 1. OŠ Kuzma, 2. OŠ Grad, 3. OŠ Cankova.

Potekalo je tudi medobčinsko tekmovanje v odbojki za starejše dečke. Tam so naši učenci na maratonskem tekmovanju, polnem dogodkov v smislu »Twilight zone«, kljub najatraktivnejši igri, kljub temu da so premagali končne

Larisa in Anja na stopničkah

Larisa Čerpnjak na najvišji stopnički

David in Rok na stopničkah

zmagovalce, zasedli četrto mesto. Končni vrstni red je bil obraten nogometnemu. Rezultati: 1. OŠ Kuzma, 2. OŠ Cankova, 3. OŠ Sv. Jurij, 4. OŠ Grad.

Naši tekmovalci so se udeležili tudi regijskega tekmovanja v smučanju. Pod vodstvom učiteljice Anite Horvat so se domov vrnili okiteni s številnimi medaljami. Tako so tudi v skupni kategoriji osvojili 1. mesto. Posamezno pa so učenci zasedli naslednja mesta: mlajše učenke: 1. mesto: LARISA KOČAR, 3. mesto: ANJA ZADRAVEC, 5. mesto: SANELA SUKIČ, 6. mesto: LARA ČURMAN; starejše učenke: 1. mesto: LARISA ČERPNIJAK; mlajši učenci: 1. mesto: DAVID GJERGJEK, 2. mesto: ROK POTOČNIK.

V kategoriji starejših učencev je nastopil Nino Celec, ki pa je odstopil. Naprej, na državno tekmovanje, so se uvrstili naslednji učenci: Larisa Kočar, Anja Zadavec, Sanela Sukič, Larisa Čerpnjak, David Gjergjek in Rok Potočnik. Vsi učenci so uspešno odpeljali progo, posebej bi pa pohvalila Lariso Čerpnjak in Davida Gjergjeka, ki sta osvojila 28. in 31. mesto. Sodelovali smo tudi na regijskem tekmovanju v namiznem tenisu v Puconcih. Čeprav brez uvrstitve v četrtfinale, so naši učenci prikazali zelo dobro igro proti tekmovalcem, ki že več let trenirajo namizni tenis. Vsekakor pa so popestrili sicer enoličnost tega tekmovanja.

Športna pedagoga
Anita Horvat in Boštjan Kopač

Tekmovanje v namiznem tenisu

DEDEK MRAZ IN JELKA

Tik pred božičnimi prazniki je dobri stari dedek Mraz obiskal otroke. Z darili je 19. decembra prišel v kulturno dvorano in razveselil naše najmlajše občane.

A najprej je vse prisotne pozdravila Jelka, pridna in delavna deklica, ki skozi celo leto krpa hlače, lepi črepinje, menja baterije, popravlja zavržene igrače in tako nikogar ne pušči na cedilu. Tako je Jelka skupaj z našimi otroki našla snežaku kapo, oblekla žabi kopalke, popravila dežnik, prillepila polžku hišico, popravila igrače in zapela pesmice.

Deklica je Jelki pomagala obleči snežaka (foto: Lidija Krpič)

Otroci so pridno pomagali Jelki, z njo peli ter plesali tako dolgo, da je Jelka našla tudi svoj čevlček in je njen radio Rado začel dobro igrati. Skupaj so zapeli in glasno priklicali medse dedka Mraza. Ta je iz svoje velike vreče začel jemati darila, s katerimi je razveselil 71 otrok iz naše občine.

Danijela Krpič

POHOD K POLNOČNICI

Društvo »Peški« Motovilci je tudi na pretekli predbožični večer opravilo pohod k polnočnici. Skoraj vedno se ga udeležujejo isti ljudje, ki verjamejo v tradicijo. Trideset pohodnikov iz vasi Motovilci in Dolnjih Slavečev se je podalo na pot ob 22.30 in pot zaključilo v farni cerkvi pri Gradu, kjer se je darovala sveta maša.

Resda se pohod odvija venomer z istim programom in se ga udeležujejo skoraj vedno isti ljudje, toda predbožično vzdušje jim daje spodbudo, da pohoda ne opustijo.

Tatjana Grah

LJUDSKI PEVCI ZAPELI OB JASLICAH

Zven božičnih pesmi, ki smo ga bili vsako leto deležni na božični večer v središču Pörge, je letos zazvenel v grački

Jaslice v župnijski cerkvi pri Gradu (foto: Simona Sukič)

župnijski cerkvi. Ob bornih jaslicah, kjer sta v bolj toplem prostoru vse obiskovalce nagovorila tudi gospod župan in gospod župnik, je skupina domačih Ljudskih pevcev Kulturnega društva France Prešeren zapela venček vsem dobro poznanim prazničnim napevov. K pravemu božičnemu vzdušju so s svojimi glasovi pripomogli še množični obiskovalci, ki so tudi sami zapeli skupaj s pevci ter se na ta način radostili rojstva malega deteta v jaslicah.

Nino Gumilar

BOŽIČNO PETJE PRED JASLICAMI

V času med božičnimi in novoletnimi prazniki smo člani DŠKT »Lukaj« Motovilci s pomočjo nekaterih posameznikov tudi v preteklem letu pred vaško kapelo na ogled postavili jaslice in pripravili božično petje pred le-temi. Praznične dni so nam z repertoarjem božičnih pesmi polepšali člani Kulturno turističnega društva Sončnica iz Pertoče in Katarina Kikec iz Motovilcev.

Branko Grah ml.

BOŽIČNO-NOVOLETNI TURNIR

13. tradicionalni malo-nogometni turnir pri Gradu v telovadnici OŠ Grad smo organizirali v nedeljo, 26. decembra 2010. Tako smo lepe božične praznike s preobilico hrane izkoristili tudi za »kurjenje« kalorij. Za to je poskrbelo lepo število igralcev iz kar 24 ekip. Turnir si je ogledalo lepo število gledalcev, ki so navijali za svoje ekipe. Za vso tehnično podporo pri izvedbi žreba skupin in prav tako turnirja je kot vedno do sedaj poskrbel Gregor Bauer.

Zmagovalec 13. božično-novoletnega turnirja je postala ekipa B.F.M.A - Hitra prehrana Ado iz Murske Sobote. Drugo uvrščena domača ekipa Frizerstvo-Cafe Huber Grad je v finalu klonila z rezultatom 7:3. Young Boysi iz Murske Sobote pa so v tekmi za tretje mesto premagali ekipo Spartakusa prav tako iz Murske Sobote z rezultatom 2:0. Strokovna žirija je izbrala tudi najboljšega igralca, strelca in vratarja. Naj igralec je postal Bohar Damjan iz zmagovalne ekipe, naj vratar pa je postal Cipot Aljoša iz Spartakusa. Najboljši strelca z doseženimi 11 goli pa je postal Buček Niki iz ekipe Frizerstvo-cafe Huber Grad. Kot zanimivost naj dodam, da je bilo odigranih 40 tekem in doseženih kar 191 zadetkov, kar je povprečno skoraj 5 na tekmo.

Udeleženci finala (1. in 2. uvrščena ekipa)

Seveda so najboljši prejeli lepe pokale in denarne nagrade. Vsi sodelujoči pa so poskrbeli, da so gledalci uživali in seveda navijali za svoje favorite.

Andreja Celec

METEORIT V KOZARCU

Režiser Branko Pintarič je 22. januarja 2011 na oder Kulturnega doma pri Gradu postavil sodobno družinsko komedijo Meteorit v kozarcu.

Predstava, ki je nastala po besedilu Zore Hudoles, je na komičen način prikazala družinske razmere in medosebna razmerja. Življenjske situacije, ki so včasih bile že prav dramatične, so nas na humoren način pripeljale do razpleta. Zanimivo, še posebej za vaško okolje, je prav modrovanje dveh mož v gostilni, kjer se zgodba tudi prične. Doma pa vlada nestrpnost vzdušje, kjer se med vsemi družinskimi člani razkrijejo pravi odnosi in pričakovanja ob obetajoči se dediščini. V družini živi vsak po svoje, vsi pa iščejo srečo, ljubezen, slavo in seveda bogastvo. Družina se ob vseh pripetljajih odpravi tudi na potrebne počitnice, doma ostane le izkušena in pozornosti potrebna babica. Ob vrnitvi s smučanja, od koder se prehitro vrnejo zaradi nezgode, pa morajo rešiti še marsikatero zagonetko in obračunati s preračunljivci, kar družino kvečjemu pomiri in povrne v normalne družinske odnose.

Komedijo so uprizorili člani Kulturno umetniškega društva Štefan Kovač iz Murske Sobote. Med nekaterimi znanimi

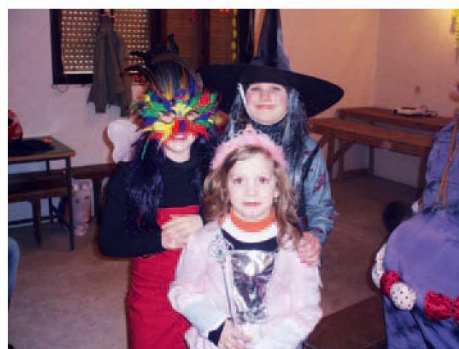

Boštjan Sinic je dobro odigral svojo vlogo (na sliki levo)

imeni pa smo v igri imeli priložnost videti Boštjana Sinica v vlogi babičinega ljubimca, sicer pa nadarjenega igralca z Dolnjih Slavečev, ki nas je nasmejal in navdušil že v mnogih odrskih igrah.

Danijela Krpič

KURENTI V KOVAČEVCIH

Mlade maskare (foto: D. Troha)

Maškare so letos obiskale najmanjšo vas v občini – Kovačevce. Priprave na sam dogodek so se začele tik po vstopu v novo leto. Zanimivi so bili večeri, ko se je staro in mlado zbiralo v

vaško gasilskem domu ob pripravah na nabirko po vaseh občine. Marsikatera mlada punca pa tudi fantje so se ob teh večerih naučili delati razne rože iz krep papirja.

Ples kurentov (foto: D. Troha)

Kurenti in vrag (foto: D. Troha)

Nabiralna akcija, ki je potekala kar dva vikenda, je pokazala, da se vaščani Kovačevci še kako vedo veseliti. Ples in petje sta napolnila večere po nabirkah.

Sama prireditev je bila 5. marca 2011. Najprej so se nam predstavili mladi vaški nadobudneži, ki so s svojimi predstavami prispevali k veselemu pustnemu vzdušju. Pravi »pekel« pa se je pričel z obiskom kurentov, ki so resnično popestrili celoten večer. Njihovo plesanje, zvonjenje z zvonci in energija, ki je vela iz njih, je prijetno presenčila vse obiskovalce maškarade. Vrag pa je dodal s svojim skakanjem in draženjem le piko na i. Rajanje skupaj z drugimi maskami se je začelo. Najlepše maske so bile tudi nagrajene.

Doris Troha

ZAHVALA!

Ob tej priliki se vsi, ki smo sodelovali pri pripravi, za našo malo vas, kar velikega projekta, zahvaljujemo vsem prijazno odprtim vratom, ki so nas pričakala pri nabirkah po vaseh občine. Najlepša hvala.

vaščani Kovačevci

VAŠKI TURNIR V NAMIZNEM TENISU

Športno društvo Radovci je v mesecu februarju organiziralo in izvedlo vaški turnir v namiznem tenisu. Turnirja se je udeležilo okrog dvajset posameznikov, ki se z namiznim tenisom ne ukvarja-jo aktivno. Kljub temu pa so dokazali dobro znanje. Manjkala pa ni dobra volja, požrtvovalnost in tekmovalni duh, ki pa je sestavni del vsakega športa. Tekmovanje je navdušilo tudi najmlajše, ki so se prav tako preizkusili v turnirju. Najmlajši udeleženec turnirja Matic,

Sašo Farič, Bojan Bertalanič, Milenko Lanjšček in Srečko Vogrinčič (foto: Bojan Car)

ki šteje deset let, je s svojo borbenostjo in požrtvovalnostjo dokazal, da se razvija v dobrega športnika.

Tako kot pri vsakem športu, pa so bili nagrajeni le najboljši tekmovalci, ki so prejeli pokale in praktične nagrade. Jeziček na tehtnici najboljših se je tudi tokrat premaknil v korist tistih z več izkušnjami in tistih, katerim je bila sreča nekoliko bolj naklonjena. Najboljši štirje so bili: 1. mesto: Milenko Lanjšček, 2. mesto: Bojan Bertalanič, 3. mesto: Srečko Vogrinčič, 4. mesto: Sašo Farič.

Suzana Farič

ŠD VIDONCI NA DUNAJU

Člani ŠD Vidonci smo se 19. marca 2011 odpravili na obisk k ekipi FC Wiener Schmäh. To je ekipa, s katero imamo že vrsto let prijateljske stike predvsem zaradi našega in njihovega člana Buček Vojka. Kot

Ekipi na prijateljskem srečanju na Dunaju (foto: G. Pilaj)

se spodobi nas je Vojko pričakal z zajtrkom in nato smo se odpravili na igrišče z umetno travo, kjer smo odigrali prijateljsko srečanje. Rezultat je bil v drugotnem planu, bistvo vsega je poglobitev prijateljskih vezi in dobrega sodelovanja med obema ekipama. Po tekmi je sledilo kosilo in ogled Dunaja. Pred slovesom je sledila obljuba ekipe z Dunaja, da bodo prišli na naš tradicionalni prvomajski turnir. Srečanje je minilo v lepem in prijateljskem ozračju in samo želimo si, da bi bilo tako naprej.

Ervin Kuzmič

POZDRAV POMLADI

Društvo Skouriš je 20. marca 2011 izvedlo zdaj že tradicionalno kulturno prireditev Pozdrav pomladi, kjer je vse nastopajoče in obiskovalce pozdravila nova predsednica društva Cvetka Ficko. Na odru so se predstavili mladinski in otroški pevski zbor Osnovne šole Grad, dramska skupina Močnikovi nas je nasmejala s skečem, na prireditvi se je predstavila tudi mlada glasbena skupina Sugarfree. Da ne bi poimensko naštevati vse nastopajoče, lahko povemo, da je naše društvo vsekakor ponosno na vse, ki ste se kakor koli predstavili na naši prireditvi, pa naj je bilo to igranje harmonike, deklamiranje ali petje. Društvo Skouriš se vsem nastopajočim zahvaljuje in upa na sodelovanje z vami tudi naslednje leto.

Andreja Vogrinčič

Patricija in Patrik sta zaigrala na harmoniki (foto: A. Vogrinčič)

DAN ŽENA V RADOVCIH

Kot že vsako leto smo v Radovcih tudi letos z željo, da bi materam, ženam in dekletom dokazali, da jih imamo radi, pripravili že skoraj družinsko srečanje s kulturnim programom. In če ste se ob tem zabavali, nasmejali, sprostiti in skratka imeli lepo, je bil zagotovo trud tistih, ki so prireditev

Mamice so razveselili tudi njihovi zakladi (foto: Mateja Sever)

organizirali, poplačan. Kulturni program so popestrili v prvi vrsti naši najmlajši govorci, ki so svojim mamam in vsem ostalim s svojimi recitacijami in pesmicami

še bolj prirasli k srcu. Da so besede stekle iz ust in, da je glas bil mehkejši, je nedvomno v veliki meri pripomogla njihova prid-

na učiteljica. V drugem delu kulturnega programa pa so nas prav posebej razveselili člani gledališke skupine iz Porabja, Veseli pajdaši s svojo igro "Demo na

Ekipa moških, ki je zaslužna za lep večer (foto: Bojan Car)

morde». Prepričana sem, da so marsikomu pričarali vsaj misel na prihajajoče poletje. Posebno pozornost temu prazniku pa vsako leto znova namenijo tudi naši moške, ki so tudi tokrat bili glavni organizatorji in izvajalci prireditve. Srečanja ob dnevu žena v Radovcih se je letos udeležilo okrog 60 mater, deklet, babic in žen. Moške so nas presenetili s skrbno pripravljeno večerjo in majhno pozornostjo. Seveda pa ob vsem tem ni manjkalo tudi dobre volje in druženja ter zabave ob prijetni glasbi pozno v noč mladega glasbenika Dejana. Ob vsem tem lahko samo še dodam in verjamem, da smo našim moškim dragocen dar, pa čeprav na glas tega ne priznajo.

Suzana Farič

PRAZNOVANJE V KRUPLIVNIKU

Tudi letošnje leto smo se v Društvu žena in deklet odločile, da bomo praznovale dan žena in mater. Ker pa so letos na praznik žena slavili tudi moški - pust naj bi bil praznik

moških, smo jih 12. marca k praznovanju povabile medse. Odložile smo se, da v letošnjem letu celoten potek proslave spremenimo in smo v našo družbo povabile dramsko skupino »Močnikovi« iz Rogašovcev. Vabilu so se z veseljem odzvali in nas do solz nasmejali z odigrano komedijo z naslovom Policijska postaja. Zatem je sledila večerja, še prej pa so nam majhno pozornost izkazali moški, ki so nas obdarili z rožami. Seveda ni manjkala niti živa glasba in ob njenih zvokih je zabava trajala pozno v noč.

Tadeja Rajbar

MATERINSKI DAN V MOTOVILCIH

Narava se počasi prebuja, skozi zemljo so pokukale že prve cvetlice, kar oznanja čas pomladi, daljše dneve in pestre večere. En lep večer v letu smo tudi člani Društva za šport, kulturo in turizem »Lukaj« Motovilci pripravili našim mamam, ženam in dekletom, ki so slavile svoj praznik. V polni dvorani gasilskega doma smo bili priča izvirnosti in razigranosti otrok vasi Motovilci, ki so pod budnim očesom mentorice pripravili kulturno zabavni program z deklama-

Otroci so popestrili večer

cijami, skeči, petjem, igranjem in še kaj. Za zabavo in veselje ob pogostitvi sta poskrbela brata Belna, ki sta s svojimi glasbenimi vložki spravila na plesišče večino prisotnih.

Branko Grah ml.

MATERINSKI DAN V VIDONCIH

*Mama, ti si topla, nežna dlan,
mama, ti si nasmeš, ki polepša dan,
mama, ti si pesem življenja.*

Marec je mesec, ko se sonce dotakne narave in jo prebudi. Je pa tudi mesec, v katerem praznujemo kar dva praznika, oba posvečena ženam, predvsem mamam. Tudi v naši vasi

Mame so prejele poslikane kuhalnice

so se v začetku marca začele priprave na praznovanje materinskega dneva. Moški so začeli s pripravami kuharskega dela, predšolski otroci in osnovnošolci pa so pripravljali kulturni program.

Materinski dan smo v Vidoncih praznovali v soboto, 26. marca. V začetku so otroci pripravili lep kulturni program. Predšolski otroci so se predstavili s pesmicami, osnovnošolci pa so zaigrali v skečih in dramskih igratih. Vsi skupaj pa so zapeli nekaj pesmi tudi o mamah – Mamica je kakor zarja, Jaz pa grem na zeleno travco,... V kulturnem programu pa smo lahko prisluhnili tudi zvokom harmonike izpod pridnih rok mladih glasbenikov. Po končanem kulturnem programu, je sledilo voščilo vsem ženam in mamam, vsaka izmed nas pa je prejela tudi uporabno darilo – poslikano kuhalnico. Zdaj pa so bili na vrsti kuharji in natakariji, ki so nam postregli z okusno večerjo in dobro kapljico. Razvajali so nas vse do poznih nočnih ur. Kot se za praznovanje spodobi, smo zaplesale tudi ob zvokih domače glasbe. Z lepimi spomini na praznovanje materinskega dneva smo se razšle in hvala vsem, ki ste kakor koli polepšali praznovanje materinskega dneva v Vidoncih.

Melita Ficko Sapač

ZA »GRAČKI AFEŽALE« KUHALI MOŠKI

Tradicionalno praznovanje mednarodnega dneva žensk, ki ga pri Gradu že nekaj let obeležujemo skupaj z materinskim dnevom ob koncu meseca marca, je letos med svoje vrste povabilo tudi može. V celotnem večeru pa se je skušalo predvsem poudariti, da gre za večer vseh žensk, kjer ne sme biti izvzeta nobena izmed njih.

Medtem ko je v Kulturni dvorani potekal bogat glasbeno – igrani program, letos povezan s tematiko kuhanja, so se grački može v gasilskem domu sukali okrog štedilnikov. Čeprav veselja in smeha v dvorani nikakor ni zmanjkalo, saj so nas tako najmlajši kot malo starejši spet nasmejali do solz, pa se je prava zabava šele začela ob dobro postreženi večerji v gasilskem domu. Ženske lahko zagotovo potrdi-

Pištek in Pepi sta pekla kokosove poljubčke

jo, da so se grački moški res izkazali kot je to treba in so s tem zagotovo podrli starodavni stereotip, da moški pač niso za »šparat«. Pri vsem tem pa ne gre prezreti omembe tudi tega, da je Vaška skupnost Grad vse ženske počastila z brezplačno pijačo, in sicer z namenom približujoče se maškarade naslednje leto, kjer bo vsaka ženska kuhinja še kako dobrodošla.

Moški, ki so se izkazali za pravimi štedilniki (foto: D. Krpič)

Ob prijetnem druženju in zvokih skoraj domačega ansambla Sonček je Kulturno društvo France Prešeren za vsako damo pripravilo tudi pisane trobentice, ki še danes cveto po domovih in spominjajo na prijeten večer. Ta se je namreč v tako dobri družbi za mnogokatero žensko zavlekel v precej kratko noč.

Nino Gumilar

ZA KONEC PA NA POHOD

Skozi zimsko obdobje se veliko ljudi odloča za razgibavanje v telovadnicah in drugih društvenih prostorih, ki so na razpolago po vaseh in šolah. V telovadnici osnovne šole pri Gradu tako že nekaj zim zapored poteka zimska rekreacija, katere se je tudi to zimo udeleževalo okrog 25 občanov. Rekreacija, ki se je pričela novembra lani, je potekala dvakrat tedensko. Na rekreaciji smo pod vodstvom Darinke Bauer izvajali pilatesove vaje, vaje za vse dele telesa ter vaje za ogrevanje in raztezanje. Tako smo poskrbeli za svoje telo, saj v zimskem

Udeleženci zimske rekreacije na pohodu

času nimamo priložnosti za gibanje na prostem. Zimsko rekreacijo smo zaključili 31. marca s pohodom. Letos smo za pohod izbrali pot skozi gozd Kralešček. V toplem in sončnem vremenu smo se podali na razgibano gozdno pot, ob kateri smo občudovali cvetoč »matekec«, brsteče drevje in jaso z gozdarsko kočjo, kjer lastniki uživajo v urejenem vikendu. Na koncu pohoda smo veselo klepetali v bližnji gostilni, kjer smo imeli lahko večerjo s sladico. Tam je nastala tudi skupna fotografija 30 pohodnikov, ki smo se skozi zimo družili ob rekreaciji. Tudi naslednjo zimo bo potekala rekreacija, zato že zdaj vabljeni vsi, da se nam pridružite in ob prijetnem druženju razgibate svoje telo.

Danijela Krpič

ODKRIJMO GRAČKE ZAKLADE

Občina Grad je 31. marca 2011 na tiskovni konferenci predstavila nove promocijske materiale, ki jih je izdelala v okviru projekta »Odkrijmo gračke zaklade«.

Občina se je v letu 2009 prijavila na razpis LAS Goričko, Letni izvedbeni načrt Lokalne akcijske skupine za območje občin Cankova, Gornji Petrovci, Grad, Hodoš, Kuzma, Moravske Toplice, Puconci, Rogašovci, Šalovci in Tišina za leto 2010. V okviru Programa razvoja podeželja RS za obdobje 2007-2013 se je občina prijavila v program 3, Trajnostno varovanje narave in kulturne dediščine. V okviru tega programa je želela poudariti pomen kulturno-zgodovinskih spomenikov in vzpo-

staviti turistično in kulturno mrežo v svoji občini. Občina Grad do zdaj ni imela enotnega promocijskega materiala, zato je želela s projektom »Odkrijmo gračke zaklade« pridobiti promocijski material, s katerim bi združila vse naravne in kulturno-zgodovinske znamenitosti, možnosti aktivnega turizma ter gostinsko in nastanitveno ponudbo. Projekt je finančno bil ovrednoten na 27.301,63 EUR, to je 22.751,36 upravičenih stroškov, od tega 40% sredstev (kar znaša

Projekt je predstavila vodja Danijela Krpič (foto: Matej Gumilar)

9.100,54 EUR) prispeva Evropski kmetijski sklad za razvoj podeželja, izvajalec – občina Grad pa prispeva k projektu 18.201,09 EUR.

V projektu so nastali novi turistični promocijski produkti, in sicer: zloženke v treh jezikih (skupno 30 tisoč zloženek), 4 različne razglednice (skupaj 30 tisoč razglednic), brošura občine Grad v treh jezikih (skupaj 7.500 brošur) in turistična karta občine Grad v treh jezikih (7.500 kart). Novi promocijski materiali predstavljajo občino in njene danosti, opominjajo domače prebivalce in obiskovalce na pomembnost kulturne zapuščine in naravnega bogastva, na njihovo ohranjanje ter na varovanje tradicije, ki se prenaša iz roda v rod. V njih je združena celotna ponudba, ki bo

Promocijski materiali so izdelani v treh jezikih (foto: Mihaela Žokš)

obiskovalcem / turistom v pomoč pri izbiri izletov, aktivnosti, obiskov znamenitosti ter pri odločitvah, kje okušati našo goričko kulinariko, spoznavati domačo obrt in tradicijo ter ostati več dni v naši zeleni gorički pokrajini.

S tem bomo v prihodnje povečali število obiskovalcev, predvsem tistih, ki bodo pri nas ostali dlje časa. Vsem so predstavljene možnosti, da preživijo pri nas svoj prosti čas aktivno, da obišejo poleg gradu tudi ostale kulturne in naravne znamenitosti, da ostanejo tudi na kakšni tradicionalni prireditvi, spoznajo našo kulinariko in preživijo drugačen oddih v zeleni naravi in s posebnimi doživetji, kot je lahko tudi vožnja s turističnim vlakom.

Danijela Krpič

OČIŠČEVALNA AKCIJA

V uspešni lanskoletni akciji Očistimo Slovenijo v enem dnevu smo v naši občini zbrali preko 25 ton odpadkov in očistili preko 20 divjih odlagališč, ene v celoti, druge delno. Žal je v naših gozdovih še vedno veliko divjih odlagališč, ki se vsako leto polnijo z novimi smetmi. V letu 2011 poteka popis in ureditev registra divjih odlagališč, ki jih bomo v prihodnosti morali do konca počistiti, saj nam bo le to nalagala tudi zakonodaja. Naslednje leto pa bo potekala mednarodna akcija čiščenja okolice in divjih odlagališč, napovedan pa je datum 25. marec.

Skupina prostovoljcev v Radovcih (foto: M. Gumilar)

Skupina v Motovilcih (foto: Rokšana Grah)

Na igrišču so prostovoljcem postregli bograč (foto: M. Gumilar)

Druženje ob malici (foto: M. Gumilar)

Letos je v naši občini zato očiščevalna akcija potekala v manjšem obsegu, saj so prostovoljci čistili poti, ceste, obcestne jarke, potoke, pohodne poti, okolico igrišč, šole in drugih javnih ustanov ter seveda okolico svojih domov. Zbrane smeti so prostovoljci ločevali v barvne vreče, ki so jih naši delavci nato vozili v zbirni center v Vidoncih. V akciji je sodelovalo okrog 120 ljudi, ki so se po dopoldanskem čiščenju zbrali na nogometnem igrišču pri Gradu, kjer jih je čakal bograč. Še nekaj časa so se družili, na koncu pa jim je občina podarila skodelice v zahvalo za prostovoljno čiščenje ter pozitiven odnos do čistega okolja.

Danijela Krpič

VELIKONOČNE VOŠČILNICE

V mesecu februarju in marcu so se žene in dekleta vasi Kruplivnik enkrat tedensko zbirale v prostorih gasilskega doma v Kruplivniku. Pod vodstvom Doris Žohar, ki je prav tako članica Društva žena in deklet Kruplivnik, so izdelovale razne velikonočne voščilnice. Pot do končnega izdelka ni bila prav enostavna, je pa bilo zato zadovoljstvo ob končnem izdelku večje. Zaenkrat so z izdelovanjem zaključile, upajo pa, da se jim bo uspelo držati dogovorjenega in bodo jeseni spet pričele z razvijanjem svojih ročnih spretnosti - tokrat s kakšno novo idejo.

Tadeja Rajbar

Končni izdelek, ki je nastal s šivanjem (foto: T. Rajbar)

DOGAJANJE V KRAJINSKEM PARKU GORIČKO

OBISKANOST GRADU GRAD V LETU 2010

Obisk gradu Grad na Goričkem se iz leta v leto povečuje. Informacijsko središče na gradu postaja osrednja informacijska točka za obiskovalce na Goričkem. V preteklem letu je grajsko poslopje obiskalo čez 20.000 obiskovalcev. Krajinski park Goričko postaja vedno bolj obiskan, saj so zavarovana območja čedalje bolj privlačna turistična destinacija za različne oblike turizma. Informacijsko središče ponuja obiskovalcem poleg ogleda grajskih prostorov tudi informacije o kulturnih znamenitostih, možnostih doživljanja narave in krajine, gostinskih in nočitvenih storitvah, kolesarskih in pohodniških poteh ter prireditvah na območju parka. Ob informacijsko-promocijskih materialih

Grad Grad na Goričkem (foto: arhiv Občine Grad)

iz območja parka in okolice imamo na voljo tudi izdelke oz. spominke domače in umetnostne obrti, produkte iz kmetij, prav tako pa vršimo še pokušine in prodajo vin v grajski kleti. Obiskanost gradu se povečuje predvsem zaradi številnih dogodkov v grajskem poslopju: razstav, prireditev, sejmov in srečanj, ki prispevajo k promociji gradu in KP Goričko. Največ je bilo domačih obiskovalcev, ki večinoma prihajajo v organizaciji slovenskih potovalnih agencij. Iz tujine so k nam največ zahajali iz Avstrije in Madžarske. Z obiskom smo zadovoljni, saj se je v primerjavi z letom 2009 obiskanost gradu v letu 2010 povečala za 3%, za kar je gotovo v veliki meri zaslužen JZ Krajinski park Goričko, ki s svojim delovanjem privablja goste od blizu in daleč.

Po lanski uspešni turistični sezoni je pred nami nova turistična sezona ter novi izzivi in cilji, ki jih želimo doseči, zato vas vabimo, da skupaj z vami obogatimo ponudbo Krajinskega parka Goričko.

Marina Horvat

PRVA KMEČKA SIRARNA NA GORIČKEM

S svojo mozaično kulturno krajino spada Goričko v Sloveniji med območja z največjo raznovrstnostjo živih bitij in življenjskih okolij. Žal območje, ki je zadnjih sedem let razglašeno za Krajinski park Goričko, ogroža zaraščanje kmetijskih zemljišč na eni in intenzivno kmetijstvo z melioracijami in komasacijami na drugi strani. Omenjena dejavnika vodita v siromašenje narave ter redčenje živalskih in rastlinskih vrst, kar bo prej ali slej občutil tudi človek kot sestavni del narave.

Z namenom upočasnitve procesa zaraščanja in izdelave strategije trajnostne rabe kulturne krajine na Goričkem, so Narodni park Őrség, Javni zavod Krajinski park Goričko, Prleška razvojna agencija, Občina Apátistvánfalva/Števanovci in Ekološki center SVIT uspeli s prijavo projekta s krajšim naslovom Krajina v harmoniji. Skupna vrednost triletnega projekta znaša 1.317.193,66 € in je v okviru Programa Teritorialno sodelovanje SLO-HU 2007-2013 sofinanciran do 85 % ali 1.109.300,99 € iz Evropske unije.

Z namenom ohranitve travniških površin bomo kmetovalce vzpodbujali k pridelavi mleka s travno krmo. Ker med domačini in obiskovalci narašča zanimanje za kravje, ovčje in kozje sire in druge izdelke iz mleka, je JZ KPG nabavil opremo za malo sirarno, ki od julija meseca obratuje v preurejenem gasilskem domu v Ratkovcih. Podjetje Gorički raj Vančo Lazarovski s.p., ki je opremo z javnim pozivom dobilo v uporabo, v njej predeluje kravje, ovčje in kozje mleko v 11 vrst različnih izdelkov. Žal sta na Goričkem samo dva rejca, ki sta pripravljena rediti ovce in koze zaradi mleka in sirariti v Ratkovcih, čeprav je s strani kmetijske službe dokazano, da je reja drobnice mlečnih pasem veliko bolj donosnejša od reje mesnih pasem. Za potencialne rejce smo v projektu med drugimi kupili tudi prenosne, 100 l hladilne bazene za mleko. Zato vabimo zainteresirane kmete in rejce drobnice,

Koze so naše zaveznice pred zaraščanjem (foto: G. Domanjko)

ce, da se za podrobnejše informacije oglasijo v sirarni v Ratkovcih, pokličejo v naš zavod ali pa preizkusijo sire iz prve Goričke sirarne. Smatramo, da bomo s pravilno pašo krav in drobnice ter košnjo lahko ohranili nekatere vrste metuljev, ki živijo na naših pašnikih in travnikih in na ta

način izpolnili svoje poslanstvo pri ohranjanju redkih in ogroženih živalskih vrst.

Za dodatne informacije pokličite na tel. št. 551 88 68 ali pišite na spletni naslov gregor.domanjko@goricko.info, koordinator projekta »Krajina v Harmoniji«.

Gregor Domanjko

SEJEM ALPE ADRIA – TURIZEM IN PROSTI ČAS

Prvi mesec novega leta 2011 se je končal z eno največjih turističnih prireditev v Sloveniji, s sejmom Turizem in prosti čas. Sejem je potekal od 27. do 30. januarja 2011 na Gospodarskem razstavišču v Ljubljani, letos pod sloganom

Na sejmu Turizem in prosti čas (foto: Marina Horvat)

»Ko mali stopijo skupaj in postanejo veliki«. Že peto leto se je na stojnici sejma, tokrat v okviru Naravnih parkov Slovenije, predstavil tudi Krajinski park Goričko. Obiskovalce smo seznanjali s ponudbo zavarovanega območja narave in načrtovanimi prireditvami v letu 2011. Krajinski park Goričko se je na sejmu predstavil v petek, 28. januarja, skupaj s Parkom Škocjanske jame, Krajinskim parkom Strunjan in Krajinskim parkom Logarska dolina. Ostale dni so se na isti stojnici, poleg že naštetih, izmenično predstavljali še Triglavski narodni park, Kozjanski park in Krajinski park Ljubljansko barje.

Verjamem, da so obiskovalci sejma zapuščali zadovoljni, saj je bila bogata ne le ponudba informacij, temveč tudi domačih dobrot, ob stojnicah pa ni manjkalo dobre volje, glasbe in plesa. In upam, da se bodo med široko ponudbo turističnih destinacij odločili za Goričko, ki je raj za pohodnike in kolesarje ter prava zakladnica naravnih, kulturnih in etnoloških znamenitosti.

Natalija Gostonj

PONOVOLETNO SREČANJE ŽUPANOV KP GORIČKO

31. januarja 2011 je v prostorih upravne zgradbe družbe Kema Puconci d.o.o. potekalo že tradicionalno ponovoletno srečanje županov Krajinskega parka Goričko in uprave zavoda. Na srečanje smo povabili tudi državnega sekretarja

Razprava na srečanju županov (foto: M. Horvat)

Vlade Republike Slovenije dr. Andreja Horvata in predstavnike lokalnih medijev. Srečanja so se udeležili župani in predstavniki 7 občin Krajinskega parka Goričko. Uvodoma je zbrane pozdravil vodja marketinga Keme g. Smodiš. V nadaljevanju je sledil nagovor direktorja JZ KPG, dr. Bernarda Goršaka, predstavitev doseženega v letu 2010 in predstavitev programa dela zavoda za leto 2011 ter določenih prioritet dela, kot so načrt upravljanja, blagovna znamka, projekti, sodelovanje z lokalnimi skupnostmi in prireditve, delavnice ter programi na gradu Grad. Eno od prioritet v letu 2011 je predstavil g. Janko Halb, in sicer kolektivno blagovno znamko Krajinskega parka Goričko, pod katero bodo Goričanci lahko bolje tržili svoje izdelke in storitve.

Sledil je razgovor o razvojnih možnostih in priložnostih Goriškega, ki jih dr. Horvat vidi v kreativnosti in podjetniški sposobnosti ljudi na področju turizma, prehrane in energije, prihodnost v razvoju in obnovi gradu Grad pa v združitvi sredstev države in interesov lokalne skupnosti, parka ter mednarodnih inštitucij. Župani so v razpravi izpostavili teme, ki jih žulijo ter izrazili nujnost združitve razvoja v parku in varovanja narave. Srečanje smo zaključili s predvajanjem novega promocijskega filma o Goričkem, ki nosi pomemben naslov »Pod upkačovin nébon« in z manj formalnim delom v sproščenem pogovoru o različnih temah.

Štefanija Fujs

»ZAKAJ NE PIJEM KAVE«

V zimskem sobotnem popoldnevu, 5. februarja 2011, ko so zaplate snega še ostajale na senčnih mestih, smo se zbrali v topli grajski viteški dvorani na potopisnem predavanju, ki nas je z besedo in sliko popeljalo po Nikaragvi. Republika Nikaragva je obmorska država v Srednji Ameriki, na vzhodu jo obdaja Karibsko morje, na zahodu Tihi ocean, na severu meji s Hondurasom, na jugu pa s Kostariko. Uradni jezik prebivalcev je španščina. Značilnost države so vulkani ter jezera, ki te mogotce obdajajo. Življenje se odvija preprosto. Kmetijstvo in plantaže kave, banan, kakava, so vir dohodka večini prebivalstva.

Za sam začetek nam je predavatelj Nara Petrovič razde-

Prikaz čiščenja zob z vejico leske (foto: Štefanija Fujs)

lil vejice leske. Sprva nam je bilo to le nekaj centimetrov oguljenega lubja, nato pa nam je pokazal, kako se vlakna zgrizljajo z zobmi, da se zmečajo in razprejo in se to uporablja kot naravna zobna ščetka. S tako vejico v ustih ga je bilo videti na marsikateri fotografiji. Ko smo takole grizljali vsak svojo leskovo vejico in upali, da nam uspe narediti zobno ščetko, nas je Nara popeljal v s soncem obisijano deželo bujnega rastlinja, nasmejanih ljudi, blatnih cest, preprostih hišic, narejenih iz naravnih materialov. Vulkanska žrela, iz katerih se še vedno vali gosti žvepleni dim, so točke, ki pritegnejo turiste. Naro je pot vodila do kmetij, na katerih so bile permakulturne delavnice in so jih upravljali večinoma priseljeni Evropejci. Ljudje iz vseh koncev sveta so zbirali znanje in pomagali pri različnih opravilih, od gradnje značilnih hiš brez oken zaradi tople klime, do priprave hrane, dela na vrtovih ter pomoči domačinom. Razkril nam je tudi odgovor, na samem začetku zastavljenega vprašanja, zakaj ne pije kave? Naredili smo manjši premor, na katerem smo goste pogostili s čajem, suhim sadjem in domačim jabolčnim sokom, ob katerem je bilo kramljanje med obiskovalci še slajše. Obiskovalci so se v tem času seznanili s knjigami, ki jih je napisal Nara. Po dvournem druženju smo se z mislimi na tople kraje odpravili v zimski večer v želji, da se tudi pri nas kmalu prebudi pomlad.

Natalija Kukec

BIOAKUSTIKA

V mednarodnem letu gozdov smo v Javnem zavodu Krajinski park Goričko pripravili predavanje na temo Bioakustike, ki se ukvarja s snemanjem oglašanja živali. V goste smo povabili dr. Tomi Trilarja iz Prirodoslovnega muzeja Slovenije, ki se z zvočnimi zapisi ukvarja že vrsto let. V več kot poldrugi uri dolgem nadvse zanimivem predavanju nam je prikazal in predvajal zanimivosti oglašanja živali različnih živalskih skupin ter nam razložil tudi tehniko, ki jo uporabljajo živali za proizvajanje glasov, ki jih ljudje slišimo ali tudi ne. Oglašanja, ki so izven našega slišnega območja zaznajo naprave, ki jih celo izrišejo, tako da imamo še boljšo predstav o tem, v kakšnih frekvencah in rit-

(foto: S. Dešnik)

mih se živali oglašajo oziroma komunicirajo med seboj. Morda pa ste prav letos prisluhnili ljubezenskim napevom ptic v mejicah in gozdovih ali prebujenim dvoživkam, ki so zaljubljene romale na svoja mrestišča in z zvoki iskale svoje partnerje?

Stanka Dešnik

SREČANJE Z ROKODELCI IN VINOGRADNIKI

3. marca smo kot že nekaj let po vrsti v času, ko grad ponovno odpremo za obiskovalce, organizirali srečanje za rokodelce domače in umetnostne obrti ter domače dejavnosti. Zbralo se nas je nekaj čez 30.

Na srečanju z rokodelci domače in umetnostne obrti (foto: Natalija Gostonj)

21. marca je sledilo še srečanje z vinogradniki. Našemu povabilu na srečanje se je odzvalo 14 vinogradnikov. Srečanje s slednjimi je spremljal še rez najstarejše vinske trte Modre kavčine, katero smo zasadili pred gradom že v letu 2006. Dogodek reza so s pesmijo popestrili ljudski pevci KUD France Prešeren od Grada.

Tako rokodelcem kot vinogradnikom smo predstavili nov promocijski film o Goričkem, Kolektivno blagovno znamko Krajinski park Goričko, poročilo o delu v preteklem letu,

Rez trte, ki ga je opravil Ernest Novak (foto: Š. Fujs)

prodaji izdelkov, produktov in vin ter obiskanost na gradu ter se jim zahvalili za dosedanje sodelovanje. Z mnogimi že dobro sodelujemo in smo veseli, da lahko izdelke, ki nastajajo izpod njihovih rok ter dobrote z Goričkega in kakovostna vina naših goric predstavljamo in prodajamo v grajski trgovinici ali naši starodavni kleti. Smo pa vsekakor vedno veseli kakšnega novega zainteresiranega ponudnika rokodelskih izdelkov, domačih produktov in žlahtne kapljice. Ob koncu srečanja smo slušatelje še seznanili o načrtovanih dogodkih, prireditvah in sejmi v letu 2011.

Štefanija Fujs

ODMEV PESMI MED GRAJSKIMI ZIDOV

19. marca smo prisluhnili mladim pevcem oddelka za petje Glasbene šole M. Sobota, ki ga vodi Gabriela Bratina. Korepetitor je bil Predrag Šantek. Predstavili so se nam z deli od zgodnjega baroka do konca 20. stoletja. S svojim petjem so nam pričarali nepozaben glasbeni večer med čarobnimi zidovi največjega slovenskega gradu pri Gradu. Na koncertu sta se nam s svojim tekmovalnim programom predstavila tudi učenca Klavdija Vrečič in Grega Benko, ki sta se 27. marca 2011 udeležila mednarodnega glasbenega (pevskega) tekmovanja v Trevisu v Italiji. Grega Benko je prejel srebrno priznanje.

Stanka Dešnik

Nastopajoči (foto: S. Dešnik)

TRIDEŽELNI POHOD OB DNEVU ZEMLJE

V soboto, 9. aprila 2011, je Javni zavod Krajinski park Goričko organiziral Trideželni pohod ob dnevu Zemlje Goričko – Raab – Ōrseg. Zbirališče pohoda ob Evropski zeleni vezi v mednarodnem letu gozdov je bilo na meji med Avstrijo in Slovenijo, pri Gostilni Merčnik. 90 pohodnikov treh dežel sta pred pričetkom pohoda pozdravila predstavnik Občine Neuhaus, soorganizatorja na avstrijski strani, g. Franz Lex, in s strani JZ Krajinski park Goričko, ga. Stanka Dešnik. Jadro smo pohod nadaljevali v dolino v smeri Krottendorf/Žabja vas in Kalchberg. Ob čudovitem vremenu nam je pogled segal daleč na kultivirano kulturno krajino in naselja južne Gradišanske. Prvi postanek in malica sta bila v Sadnem raju družine Lendl, kjer smo prisluhnili g. Hansu Lendlu, ki nam je predstavil njio-

Na pohodu (foto: Franz Lex)

vo dejavnost in nas povabil na katero izmed njihovih doživljajskih vođenj. V njihovem visokodebelnem sadovnjaku uspevajo različne sorte sadja, v mostoteki pa je možno poskusiti različna sadna vina in sokove. Po okrepčilu nas je pot vodila do Dobre/Neuhaus, kjer smo po poti navkreber bili ob ostalini gradu Dobra nagajeni s prekrasnim razgledom tudi domov na Goričko. V svoji veličini sta se v daljavi bohotila grad Tabor na avstrijskem Gradišanskem in Kapfenstein na avstrijskem Štajerskem. Ob razvalini nekdanjega gradu, kjer je potekala nekdanja stara meja in kjer je speljana tudi tematska pot, nas je pozdravil župan Občine Neuhaus g. Helmut Sampt in razkril delček zgodovine utrdbe ter sedanjosti Občine Neuhaus. Po krajšem postanku nas je čakal še zadnji del poti, v smeri nazaj na mejo, do Gostilne Merčnik, kjer nas je ob zaključku pohoda pričakala topla malica. Upamo, da so pohodniki ob hoji spoznali še neodkrite koticke, ki so se nam zaradi meje včasih zdeli tako daleč a nam postajajo sedajo vedno bližji.

Štefaniya Fujs

USPOSABLJANJE ZA ROČNO TKANJE IN LONČARJENJE

V Javnem zavodu Krajinski park Goričko smo v mesecu marcu v okviru projekta Rokodelska akademija pričeli z usposabljanji za ročno tkanje in lončarjenje.

11. marca 2011, se je začel 120-urni tečaj usposabljanja za ročnega tkalca ali bolje tkalko. Na tečaj, ki ga vodi Daniela Topolovec iz Hodoša, smo sprejeli šest deklet, ki so prišle z Gorenjske, Dolenjske, Štajerske in Goriškega. Prvega dne so najprej obiskale Pokrajinski muzej v Murski Soboti, kjer jim je kustosinja etnologinja, Jelka Pšajd, razkazala njihovo zbirko s poudarkom na tkaninah in tradiciji ročnega tkanja, ki je bila nekoč razširjena na celotnem slovenskem podežlju. V popoldanskem času so se tečajnice odpravile na grad, kjer smo jim pripravili učilnico za predenje in tkanje ter se seznanile z različnimi vrstami preje in pripomočki za ročno predenje in tkanje. Nasnule so tudi že prve niti v tkalsko deščico, naslednji dan pa so se že pripravljali kolovrti za ročno predenje, s katerim predivom bodo tečajnice tkale na statvah. Usposabljanje bo trajalo do 15. maja.

31. marca 2011 pa smo pričeli še s krajšim usposabljanjem iz lončarstva. Izvajalec tečaja je družina Zelko iz Pečarovec (oče Franc in hčerka Darja), katera se že 130 let ukvarja z lončarstvom in je edina, ki na območju parka še ohranja to starodavno obrt ter ima tudi lasten glinokop. Tečaj, ki se ga je 64 ur, ob koncih tedna, udeleževala pisana ekipa sedmih udeležencev iz celotne Slovenije; iz Primorske – obala, Ajdovščine, Ljubljane, Ilirske Bistrice, Krškega, Gornje Radgone in Goriškega, je trajal do 16. aprila. Za njim bomo nadaljevali 5. maja z daljšim, 120 – urnim tečajem, v katerem se bo usposabljal 8 udeležencev. Tokratni tečajniki se usposabljaajo bolj praktično: v izdelovanju lončarskih izdelkov na vretenu in prostoročno ter loščenju in žganju lončarskih izdelkov. V daljše usposabljanje pa bo vključena še teorija in dodatna lončarska znanja, ki so potrebna za pristop k izpitu za pridobitev nacionalne poklicne kvalifikacije.

Več o projektu Rokodelska akademija si lahko preberete na: <http://www.rokodelska-akademija.si>

Stanka Dešnik in Sandra Zrinski

Tečaj usposabljanja za ročnega tkalca (foto: Sandra Zrinski)

FOTO NATEČAJ GOST V GOZDU

Javni zavod Krajinski park Goričko razpisuje 3. nagradni fotografski natečaj za fotografijo leta 2011 iz Goriškega »Gost v gozdu«

V zavodu se poleg aktivnosti v okviru ohranjanja narave in trajnostnega razvoja, veliko ukvarjamo z ozaveščanjem prebivalstva, pri čemer veliko pozornosti namenjamo mladi populaciji. Po naših izkušnjah je ozaveščanje najbolj učinkovito, če se dotakne vsakega posameznika posebej. Tako smo tudi oblikovali idejo o razpisu fotografskega natečaja, h kateremu bi privabili mlade, nadebudne fotografe, ki se ukvarjajo z digitalno fotografijo. Letošnja tema je posvečena mednarodnemu letu gozdov.

Pogoji za sodelovanje v natečaju:

- Natečaj je namenjen učencem osnovnih šol v Sloveniji
- Motiv fotografij je GOZD (fotografirajte gozd kot celoto, gozdna drevesa, gozdne zelnate rastline, gozdne živali...)
- Fotografij domačih živali, živali v ogradah, vrtnih in sobnih rastlin ne bomo uvrstili na natečaj
- Vizbor bomo uvrstili le fotografije, ki so bile posnete na območju Krajinskega parka Goričko
- Vsak avtor mora poslati vsaj dve fotografiji
- Fotografije morajo imeti izvirno ločljivost minimalno 1600x1200 svetlobnih točk (pixelov) in morajo biti v standardni barvni paleti RGB in jpg formatu
- Ob fotografiji morajo avtorji navesti svoje osebne podatke (ime in priimek, naslov, elektronski naslov, telefonska številka, osnovna šola in razred) in osnovne podatke o fotografiji (datum posnetka, kraj posnetka in tip fotoaparata)
- Obe fotografiji morata biti poslani najkasneje do 1. junija 2011 na elektronski naslov: kristjan.malacic@goricko.info

Otvoritev razstave in podelitev nagrad bo v torek, 7. junija 2011, ob 17. uri na gradu Grad.

Nagrade:

1. Fotoaparat: Kodak C122
2. Razvijanje fotografij (2 x 30x40 cm, 5 x 20x30cm, 100 x 10x15cm)
3. Foto album

Organizator: Javni Zavod Krajinski park Goričko.
Več informacij na: 041 670 956 - Kristjan Malačič
Glavni pokrovitelj: Comshop, PE Murska Sobota,
sopokrovitelj: Studio Černi in Foto Šimonka.

PROJEKT SOSED K SOSEDU

Pri projektu Sosed k sosеду, ki ga delamo skupaj s Porabci, smo v času od zadnjega glasila, v okviru 5. jesenskega bazarja na gradu organizirali rokodelsko delavnico zgibanja papirja. Delavnico je vodila krajinska arhitektka, dr. Tanja Simonič Korošak, ki je udeležence seznaniila s principi zgibanja papirja, ki so priročni za dojemanje prostora in pripravi za oblikovanje v knjigah. Kot končen rezultat delavnice so udeleženci naredili vsak svojo zgibano knjižico o Zmaju Kaču, ki je nekoč davno živel v gradu na Goriškem. Nadgradnja delavnice je razstava v obliki zgibane knjige, ki je hkratu ozadje za lutkovno predstavo, zgodbo o Zmaju Kaču, katero smo meseca novembra 2010 premierno uprizorili v vrtcu v Gornjih Petrovcih. Legendo, obarvano z vsebino o krhkosti ravnovesja v naravi, ki ga uravnava človek, je z veliko zgibano knjigo in junaki iz papirja prav tako pripravila in prvič tudi uprizorila dr. Tanja Simonič Korošak. Malčki so pozorno poslušali in tudi došli sporočilo pravljice ter ob koncu sami igrali glavne junake. Zmaja Kača se pri tem niso ustrašili, saj ga legenda uprizarja kot dobrega, ki je skrbel za zdravo naravo. Žal ga je človek pregnal in od takrat naprej moramo ljudje sami iskati ravnovesje. S to predstavo bomo poslej ozaveščali mlade obiskovalce na gradu ter občasno gostovali še na drugih goriških in porabskih šolah in vrtcih. 18. marca 2011 smo legendo prvič tudi z glasbenimi vložki uprizorili v Porabju na osnovni šoli v Števanovcih, ponovili pa v okviru Velikonočnih delavnic na gradu, 16. aprila 2011, ko smo tudi pripravili novo rokodelsko delavnico za otroke in starše z naslovom: »Naredi si sam svojo leseno igračo«, o kateri si boste lahko več prebrali v naslednjem glasilu.

Prav tako pa že napovedujemo **5. Dan filma in kulture** v okviru projekta, ki bo v petek, 27. maja 2011, na gradu Grad. Ob 19:00 se nam v koncertni dvorani na gradu obeta klasičen koncert v okviru Pacovega glasbenega maja, sledila bo kulinarčna pavza, ki nas bo popeljala v filmski večer pod zvezdami, kateri bo posvečen filmom o reki Muri iz Hrvaške in Slovenije. Več informacij dobite na naši spletni strani, o dogodku pa boste obveščeni tudi s pomočjo informatorja.

Stanka Dešnik in Sandra Zrinski

Lutkovna predstava o zmaju Kaču (foto: Sandra Zrinski)

PREDSTAVLJAMO VAM ...

TURISTIČNA KMETIJA »PRI ZVONIKU«

Se še spomnite gostilne Dva v enem? To je bilo nekoč, danes je to Turistična kmetija »Pri zvoniku«. Pisalo se je leto 2005, ko se je v Kovačevcih po mnogih letih spet odprl gostinski lokal. Na mestu, kjer je nekoč stala garaža, so se leta 2005 le po par mesecih hitre gradnje odprla vrata gostilne Dva v enem. Lastnik Martin Žokš je tedaj ustvaril svoje sanje. Vedno si je želel imeti nek go-

Turistična kmetija »Pri zvoniku« (foto: Martin Žokš)

stinski obrat, kjer bi lahko bil svoj gospodar, ne pa kot izučeni gostinec garal za nekoga drugega. Lokal je v prvih letih delovanja dobil celo naziv »Gorički Spartakus«. Mladina od daleč in od blizu je hodila k »Čemeštru«. Ker za vsak dober šank sodi tudi dobra natakara, si je Martin omislil tudi natakaro, ki pa ga je počasi ujela v svoje čare, in tako je danes Jasmina tudi njegova žena.

Leto 2009 je bilo prelomno za Martina in njegov lokal. Kot kuhar in gospodar majhne kmetije je začel strmeti k nečemu novemu a se hkrati vrniti h koreninam. Dva v

Martin pred kaminom (foto: D. Troha)

enem je zaprl svoja vrata. Po nekaj mesečnem predahu je nastala Turistična kmetija Pri zvoniku, ki ima odprta vrata od četrтка do nedelje in vse praznike. V ponudbo je sedaj vključil tudi domače dobrote, jedi z žara, sprejema tudi majhne zaključene družbe. Na kmetiji najdete koze, ovce, svinje, psa, razmišljajo pa še o nakupu konja.

Danes živijo na kmetiji poleg Martina še žena Jasmina, sin Marcel in teta Cecilija. Njihovi pogledi so usmerjeni v prihodnost, kjer vidijo, kako se njihova turistična kmetija vedno bolj uveljavlja. Prvi načrti so zgraditev krušne peči in obnove stare kmečke kleti. V prihodnosti tudi ureditev nastanitvenih možnosti. Po Martinovih besedah sodeč ni bojazni glede prihodnosti. Sin Marcel je šele otrok, a zdi se, da ga on že vidi kot naslednika, in vsi, ki poznamo Martina, vemo, da človek, ki je odraščal v polni hiši, ne bo pustil Marcela brez brata ali sestre.

Turistična kmetija Pri zvoniku se zahvaljuje svojim dosedanjim gostom, hkrati pa vabi nove goste, da se ustavijo Pri zvoniku v Kovačevcih in poskusijo dobrote, ki prihajajo izpod rok Martina in njegove Jasmine.

Doris Troha

Mlada družina pred turistično kmetijo (foto: Doris Troha)

Jasmina za šankom (foto: D. Troha)

VESELI DOGODKI V OBČINI

Letos nas je pomlad hitro razveselila s prvimi zvončki, ptičjim petjem in toplimi sončnimi žarki. Narava se je prebudila, pričelo se je novo življenje. Rojstvo je eden tistih

Timotej

najpomembnejših trenutkov, ki dá novo življenje, novo bitje pa napolni dom z veseljem in ljubeznijo ter ustvari družino. Lani je 21 novih malih bitij ustvarilo v naši občini družino in ta mala bitja smo vam že predstavili, razen Lare, ki je postala naša občanka zadnja v letu 2010.

Lari so se v letu 2011 pridružili še štirje sončki, ki so razveselili svoje starše. Do sedaj so se rodili dečki Timotej, Gal in Lars ter deklica Tija. Naj jim bo lepo v naročju svojih staršev, igrivo ob razvajanju babic in dedkov ter toplo pod pomladnimi žarki.

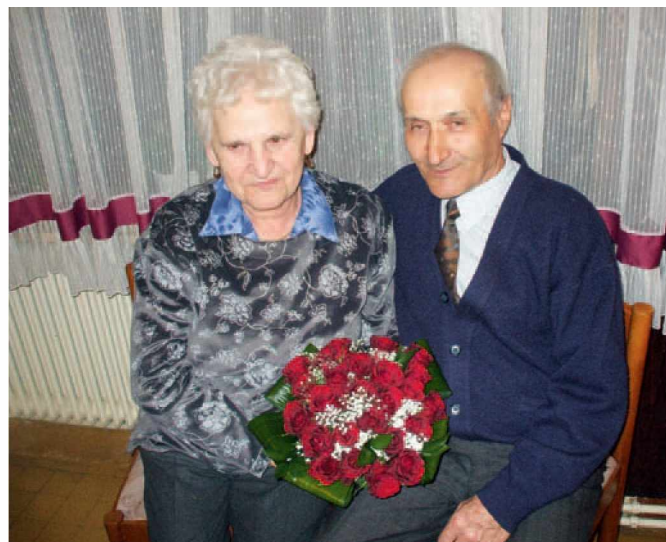
Danijela Krpič

ZLATOPOROČENCA BOKAN

Otroštvo, mladost, partnerstvo... vse poteka v nekem ritmu in ima svojo harmonijo. Svojo melodijo pišemo tudi ob začetku življenja v dvoje. Spominjamo se dni, ki jih lahko

opišemo kot dneve polne energije, radovednosti, ljubezni, razigranosti in strasti. Kmalu bo minilo 52 let, odkar so iskrici ljubezni začele preskakovati v neizmerni hitrosti. Takrat sta se namreč Ludvik Bokan z Dolnjih Slavečev in Hilda Bokan (rojena Dugović) iz Nuskove zaljubila ter svoj pogled na življenje združila v eno. Do čudovitega igranja s čustvi, katera izžarevajo še danes svoj sijaj, je prišlo na drugi poroki, kjer sta bila »družban in svatbica«.

Tako je 1. februarja 2011 minilo 50 let, ko sta na matičnem uradu v Rogaševcih izrekla svoj usodni da in si zaobljubila ljubezen in zvestobo do konca svojih dni. Njuna prehojena življenjska pot dokazuje, da sta kljub težkemu življenju, s polno ovirami in tegob, znala poiskati skupne rešitve, katerih se moramo lotiti v zakonskem življenju. Ustvarila sta si dom s družino na Ludvikovi domačiji na Dolnjih Slavečih. Da bi njuno zakonsko življenje bilo kar se da popolno, se jima je leta 1962 rodila hčerka Emica in jima popestrila in dopolnila njuno mladost. Pet let kasneje se je rodila hčerka

Hilda in Ludvik Bokan

Dragica, po osmih letih pa še sin Boris. Tako so bili dnevi polni otroškega smeha in razigranosti.

Ker pa leta tečejo v neizbežni hitrosti, so hčerke z leti zaplule po svoje. Sin Boris pa je ostal na domačiji s svojo družino in živi z zlatoporočencema. Kljub vsakodnevnim opravilom ter delu Ludvika, ki ga je opravljal vse življenje v tujini do upokojitve, sta Ludvik in Hilda vedno imela čas za svoje vnuke in vnukinji, katere sta učila vrednot življenja in jih vzgajala vzorno in ponosno kot svoje otroke.

Pot nobenega življenja ni lahka. Tako tudi njuna pot ni bila posuta le z dišečim cvetjem, pojavljale so se tudi poti, ki so bile prepletene s trnjem. A s skupnimi močmi, spoštovanjem, ljubeznijo ter vztrajnostjo jima je uspelo pripluti s svojo barko življenja vse do 50. obletnice poroke. 50 let skupnega življenja sta proslavila 12. februarja 2011 v družbi domačih in prijateljev v gostilni Forjanič na Dolnjih Slavečih.

Ob tej priložnosti jima še enkrat čestitamo ob zlati poroki in jima želimo še mnogo zdravih, veselih, nasmejanih in zadovoljnih let v krogu njunih najdražjih.

Mateja Knap

PROGRAM SVIT

VABLJENI K UDELEŽBI V PROGRAMU SVIT

Program Svit je državni program presejanja in zgodnjega odkrivanja predrakavih in rakavih sprememb na debelem črevesu in danki. Rak debelega črevesa in danke sodi med najpogostejše rakave bolezni pri nas. Bolezen, ki je odkrita v predrakavi fazi, je lahko ozdravljiva in ima bistveno boljši izid. Cilj programa je odkrivanje prikrite krvavitve v blatu in nato po potrebi napotitev na natančnejše preiskave črevesa, ki pojasnijo vzrok prikrite krvavitve v blatu ter ustrezno nadaljnje ukrepanje ali zdravljenje. Prikrita krvavitev v blatu je znak številnih bolezni črevesja, med drugimi tudi raka debelega črevesa in danke.

Program Svit se izvaja zaradi naraščajočega števila zbolelih za rakom debelega črevesa in danke pri prebivalcih Slovenije in zaradi možnosti zgodnjega odkrivanja in preprečevanja oziroma zdravljenja. Potek in izhod bolezni sta bistveno boljša, ko je bolezen zgodaj odkrita. Namenjen je moškim in ženskam, starim med 50 in 69 let, predvsem zaradi tega, ker število zbolelih skokovito narašča po 50. letu starosti. Pogostejše zbolevali so moški kot ženske.

Poleg starosti na zvišanje tveganja za obolevnost vpliva nezdrav življenjski slog, predvsem premalo gibanja, debelost, nezdrava prehrana, alkohol in kajenje.

KAKO POTEKA UDELEŽBA V PROGRAMU SVIT?

Prebivalci v starosti od 50 do 69 let bodo dobili po pošti vabilo k udeležbi v programu in podrobno pisno pojasnilo. Center Svit vabi na parno leto osebe s parno letnico rojstva in na neparno koledarsko leto vabi osebe z neparno letnico rojstva. Program temelji na pregledu vzorca blata na prikrito krvavitev. Iz centra Svit s sedežem v Ljubljani, pošiljajo po pošti vabila k udeležbi v programu. Oseba, ki dobi vabilo, podpiše izjavo o sodelovanju in jo pošlje v priloženi kuverti nazaj v center Svit. Takrat se dejansko začne udeležba. V naslednjem koraku pošlje Center Svit v kuverti navodilo in komplet za odvzem vzorca blata, ki se sestoji iz dveh tulcev in dveh palčk. Potreben je odvzem dveh vzorcev blata v dveh različnih dnevih, dati v priloženo označeno kuverto ter oddati na pošto.

Rezultat testa pride po pošti v roku enega tedna. V primeru negativnega izvida bo oseba vabljen v program Svit ponovno čez dve leti. V primeru pozitivnega izvida - prisotne prikrite krvavitve v blatu, oseba dobi navodila za nadaljnji postopek. Prikrita krvavitev v blatu ne pomeni končne diagnoze. Pomeni, da je potrebno ugotoviti vzrok krvavitve. Obvestilo o pozitivnem izvidu dobi tudi izbrani zdravnik.

Nadaljnje preiskave se izvajajo v dogovoru s osebnim zdravnikom. Osebe, vključene v Program Svit, dobijo termin za nadaljnjo preiskavo - kolonoskopijo zelo hitro. S pomočjo Centra Svit se določi termin preiskave. Navodila in priprave za kolonoskopijo poda osebni zdravnik. Kolonoskopija je zanesljiva diagnostična metoda za odkrivanje sprememb na debelem črevesu in danki.

PREDNOSTI PROGRAMA SVIT

Vse poteka od doma in na domu. Potrebno je samo poslati po pošti izjavo o sodelovanju oziroma vzorec blata, kar je enostaven in neboleč postopek. Postopek poteka med centrom Svit v Ljubljani in vabljen oseb. Zagotovljena je tajnost osebnih podatkov.

Udeležba in preiskave so brezplačne, tudi stroškov poštne ni. Praktično ni čakalnih dob. Če rakave spremembe odkrijemo dovolj zgodaj, je zdravljenje zelo uspešno.

Več informacij o Programu Svit dobite: Program Svit, p.p. 241, 1001 Ljubljana

Tel. 01/ 620 45 21, informacije od 9.00 - 14.00 vsak delovni dan
Elektronski naslov: info@program-svit.si, splet: www.program-svit.si

Asist. mag.
Tatjana Krajnc
Nikolić,
dr.med., spec.,
Zavod za
zdravstveno
varstvo
Murska Sobota

PLAZOVI

Obdobju suhih let, ki so nas prizadela v začetku prvega desetletja, so sledila mokra leta, ko ni bilo več dolgotrajnejše poletne suše. Tako nam ni bilo potrebno več skrbeti, kje bomo jemali vodo za najnujnejše življenjske potrebe, so se pa pojavile drugačne težave. Predvsem v obliki plazov, ki ogrožajo kmetijske površine, ponekod pa tudi ceste in domove. V državnem proračunu so sicer namenjena sredstva tudi za sanacijo plazov, ampak ker se delijo po prioritetenem redu velikosti plazu in škode, lahko sanirajo le eden ali dva večja plazova v državi, ostali pa morajo čakati na vrstni red oz. povečanje proračunske pogače.

Vsako leto znova na občini prijavljamo na ministrstvo novo nastale plazove (teh je sedaj že 28), ampak brez večjega uspeha. Predvsem pogrešamo napotke s strani ministrstva, kateri plazovi so sploh primerni za sanacijo s sredstvi države, da bi za njih pripravili geomehanske raziskave, ki so zelo drage (20.000,00 EUR in več). V preteklosti je namreč veljala praksa, da so si prijavljene plazove ogledali uradniki z ministrstva in svetovali, s katerimi plazovi imamo sploh možnost sodelovati na razpisih. Že ob takih obiskih so bili namreč **izloženi vsi plazovi, ki jih je s svojo dejavnostjo (bagerji, nasutji materiala ali posekom dreves) povzročil človek.**

V nadaljevanju vam prilagamo primer korespondence med občanko in občino ter pojasnilom ministrstva, ki razjasnjuje neresnice, ki se širijo med občani in povzročajo negotovost.

župan Daniel Kalamar

2A 695ff 901 5 S/

Cvetka FICKO
Radovci 25 a
9264 GRAD

OBČINA GRAD	
Prejeto: 24.03.2011	Sig.z.:
Šifra zadeva:	Pril.:
	Vred.:

OBČINA GRAD
Grad 172
9264 GRAD

Zadeva: Sanacija plazov na športnem igrišču v Radovcih

Po pridobljenih informacijah s strani Ministrstva za okolje in prostor, Sektor sanacij naravnih in drugih nesreč, Ljubljana, vas seznanjam, da si lahko občina pridobi sredstva za sanacijo plazov tudi s strani države.

Ministrstvo za okolje in prostor je v mesecu juniju leta 2009 občine z dopisom pozvalo, da prijavijo plazove za sanacijo. Občina Grad je v mesecu juliju 2009 prijavila nekaj plazov po posameznih vaseh. Prijava Občine Grad je bila takrat nepopolna in jo tudi ni dopolnila, čeprav je bilo točno navedeno, kaj mora vsebovati popolna prijava. Tako je za leto 2011 ostalo za Občino Grad cca 25.000,00 EUR iz tega naslova neizkoriščeno.

V letu 2011 predvidoma v mesecu juniju bo Ministrstvo za okolje in prostor zopet občinam posredovalo prijavo za sanacijo plazov za obdobje naslednjih dveh let.

Glede na to, da imamo v vasi Radovci plaz, ki onemogoča polno koriščenje športnih površin, še bolj pa to, da ogroža hišo pod njim (Črni Milan), predlagam, da se med drugim tudi za ta plaz pripravi dokumentacija do predvidenega razpisa in da se vključi v proračun občine, ki ta trenutek še ni sprejet.

Moje mnenje je, da imajo sanacije naravnih in drugih nesreč pri reševanju prednost pred drugimi nalogami oz. posegi, ki jih planira občina. Interes športnega društva pa bi tudi moral biti, da skupaj z občino poišče vse zakonske možnosti, da se k sanaciji pristopi in izvede strokovno in da se uredi zemljiško knjižno stanje vseh parcel, saj navsezadnje je vsak posameznik dolžan ravnati kot dober gospodar.

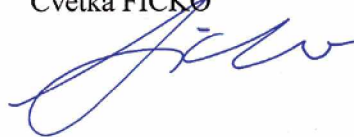
S spoštovanjem!

Radovci, 22. 3. 2011

Cvetka FICKO

Poslano:

1. Občina Grad, Grad 172, 9264 Grad, priporočeno
2. Športno društvo Radovci, Alojz SUKIČ
3. občinski svetnik Radovci, Jožef SEVER

2L 00975 164 2 S1

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA OKOLJE IN PROSTOR

Dunajska c. 48, 1000 Ljubljana

T: 01 478 74 00
F: 01 478 74 22
E: gp.mop@gov.si
www.mop.gov.si

OBČINA GRAD

Prejeto:	Sig.z.:
08.04.2011	
Šifra zadeve:	Pril.:
	Vred.:

OBČINA GRAD
Občinska uprava
Grad 172
9264 GRAD

Številka: 35424-1/2009/81
Datum: 06.04.2011

Zadeva: Sanacija plazov – zaprosilo za pojasnilo

Spoštovani!

Prejeli smo vaš dopis št. 355-319/11 z dne 29.03.2011, v katerem nas prosite za pojasnitev informacije, ki ste jo prejeli z dopisom vaše občanke.

Občanka se je potom telefonskega klica informirala o možnosti sanacije plazov v vaši občini. Obrazloženo ji je bilo, da je bil občini Grad poslan dopis (št. 35424-1/2007/298) z dne 3.6.2009 o podaji predlogov za Izvedbeni načrtu sanacije pojavov nestabilnosti tal za leti 2010 in 2011, v katerem je tudi navedena zahtevana dokumentacija. Nadalje ji je bilo povedano, da je občina Grad podala osem predlogov za sanacijo pojavov nestabilnosti tal za leti 2010 in 2011 z ocenjeno vrednostjo potrebnih sredstev za sanacijo, vendar brez izdelane ustrezne tehnične dokumentacije ali vsaj geološko-geotehničnega poročila s predlogom za sanacijo plazov.

Trditev, da je ostalo v letu 2011 za občino Grad 25.000,00 € neizkoriščenih sredstev s strani MOP pa je neutemeljena, saj ni bilo osnove, da bi to informacijo s strani MOP – Sektorja za odpravo posledic naravnih nesreč tudi dobila.

Ravno tako ne drži trditev, da je bila občina pozvana k dopolnitvi dokumentacije, kot je navedeno v vašem dopisu..

Seveda pa ostaja dejstvo, da brez ustrezne tehnične dokumentacije predloga za sanacijo ni mogoče obravnavati.

S spoštovanjem,

Pripravil:
Djemal Šumah
Višji svetovalec

ERVIN VIVODA
PODSEKRETAAR

21

KOLEDAR PRIREDITEV V OBČINI GRAD V LETU 2011			
PRIREDITEV	DATUM in KRAJ	ORGANIZATOR	INFORMACIJE
MAŠKERADA	5. marec 2011 Kovačevci, gasilski dom	PGD KOVAČEVCI	Štefan Cör, 02/553 12 07 =
POZDRAV POMLADI	20. marec 2011 Grad, kulturna dvorana	DRUŠTVO SKOURIŠ	Cvetka Ficko, 031/710-074 02/553 18 44, skouris@siol.net
DAN ŽENA IN MATER	26. marec 2011 Grad, kulturna dvorana	KD F. Prešeren GRAD	Marjeta Semler, 031/666-241 marjetasemler@gmail.com
OČIŠČEVALNA AKCIJA	9. april 2011 območje celotne občine	OBČINA GRAD	Danijela Krpič, 02/551 88 90 info@obcina-grad.si
IV. KOLESARSKI MARATON PO KAČOVI POTI	17. april 2011 Start v Radovcih	DRUŠTVO SKOURIŠ	Cvetka Ficko, 031/710-074 02/553 18 44, skouris@siol.net
POŠTAVITEV MLAJA IN VASKI PIKNIK	30. april 2011 Kruplivnik, gasilski dom	PGD KRUP, DŽD in VO KRUPLIVNIK	Štefan Lovenjak, 041/330-672 Ciril Mihalič, 02/553 10 42
VI. BORISOV MEMORIAL	1. maj 2011 Vidonci, Športni center	ŠD VIDONCI	Ervin Kuzmič, 041/815-893 sdvidonci@gmail.com,
MAJSKA PESEM	8. maj 2011 Grad, kulturna dvorana	GORIČKO DRUŠTVO ZA LEPŠE VUTRO, KPG	Marta Horvat, 041/747-396 KPG, Grad 191, 02/551 88 60
PREVZEM NOVEGA GASILSKEGA VOZILA GVV-1	14. maj 2011 Motovilci, gasilski dom	PGD MOTOVILCI	Klemen Flisar, 041/330-945 pgdmotovilci@hotmail.com
9. POHOD PO MOTOVILCIH	15. maj 2011 Motovilci	»PEŠKI« DRS MOTOVILCI	Jožef Grah, 041/870-521 jozef.grah@siol.net
POHOD PO KRUPLIVNIKU	22. maj 2011 Kruplivnik, gasilski dom	DŽD KRUPLIVNIK	Zlata Farič, 031/683-931 02/553 13 52
26. TEK NA GRAD in 9. POHOD po Gradu z okolico	28. maj 2011 Grad, nogometno igrišče	ŠD GRAD	Andreja Celec, 031/460-623 andreja.celec@apms.si
BINKOŠTNI POHOD TREH DEŽEL	12. junij 2011 Dolnji Slaveči - Grad	ŠRD DOLNJI SLAVEČI	Mateja Knap, 031/753-351
OBČINSKO GAS. TEKMOVANJE	25. junij 2011 D. Slaveči, športno igrišče	PGD DOLNJI SLAVEČI	Jožef Pozvek, 041/340-454
13. NOČNO GAS. TEKMOVANJE	2. julij 2011 Motovilci, športno igrišče	PGD MOTOVILCI	http://gasilci.motovilci.net pgdmotovilci@hotmail.com
VIDONSKA VAŠKE IGRE	9. julij 2011 Vidonci, Športni center	ŠD VIDONCI	Mitja Sapač, 041/330-949 www.sdvidonci.si
NOČNO GASILSKO TEKMOVANJE V RADOVCIH	9. julij 2011 Radovci, športni center	PGD RADOVCI	Milenko Lanjšček, 031/330-235
OTVORITEV ŠPORTNEGA CENTRA V KOVAČEVCIH	16. julij 2011 Kovačevci, športni center	ŠD KOVAČEVCI	Martin Žokš, 070/717-992
OBČINSKI NOGOMETNI TURNIR	17. julij 2011 Kovačevci, športni center	ŠD KOVAČEVCI	Martin Žokš, 070/717-992
LIUDSKO PETJE NAJ VAS SPREMLJA V POLETJE	24. julij 2011 Grad, kulturna dvorana	KD F. Prešeren GRAD	Marjeta Semler, 031/666-241 marjetasemler@gmail.com
RAZSTAVA ROČNIH DEL	30. julij 2011 Kruplivnik, gasilski dom	DŽD KRUPLIVNIK	Zlata Farič, 031/683-931 02/553 13 52
OBČINSKE VAŠKE IGRE	31. julij 2011 Grad, nogometno igrišče	ŠD GRAD	Andreja Celec, 031/460-623 andreja.celec@apms.si
KONCERT TOURKULT	31. julij 2011 Grad, grajsko poslopje	KPG, Daniel Kalamar	Daniel Kalamar, 031/390-997 zupan@obcina-grad.si
11. OBČINSKI PRAZNIK	7. avgust 2011 Grad, kulturna dvorana	OBČINA GRAD	Lidija Krpič, 02/551 88 84 lidija.krpic@obcina-grad.si
VESELICA OB VEL'KI MEŠI	13. avgust 2011 Grad, šotor ob igrišču	NK GRAD	Emil Šeruga, 041/680-139
15 LET ŠD VIDONCI	14. avgust 2011 Vidonci, športni center	ŠD VIDONCI	Mitja Sapač, 031/674-683 www.sdvidonci.si
VEL'KA MEŠA - prošenje	15. avgust 2011 Grad, župnijska cerkev	ŽUPNIJA GRAD	Goran Kuhar, župnik 02/55 88 350
VEL'KA MEŠA - kramarski sejem	15. avgust 2011 Grad, Porga	OBČINA GRAD	Lidija Krpič, 02/551 88 84 www.obcina-grad.si
6. POHOD PO GRAŠČAKOVI POTI	11. september 2011 start v Vidoncih	DRUŠTVO SKOURIŠ in SD VIDONCI	Cvetka Ficko, 031/710-074 Mitja Sapač, 031/330-949
12. NOČ ČAROVNIC	30. oktober 2011 Grad, grajski park	OBČINA GRAD z društvi	Danijela Krpič, 02/551 88 90 info@obcina-grad.si • www.obcina-grad.si
5. KMEČKA TRŽNICA	5. november 2011 Radovci, Info pisarna	DRUŠTVO SKOURIŠ	Cvetka Ficko, 031/710-074 02/553 18 44, skouris@siol.net
ANDREJEV SEJEM	26. november 2011 Grad, viteška dvorana	KP GORIČKO TD GRAD	KP Goričko, 02/551 88 60 Marija Huil, 02/553 11 06
14. BOŽIČNO-NOVOLETNI TURNIR V MALEM NOGOMETU	17. december 2011 Grad, telovadnica OŠ	ŠD GRAD	Kristjan Celec, 031/503-190
PEŠ K POLNOČNICI	24. december 2011 Motovilci - Grad	PEŠKI MOTOVILCI	Jožef Grah, 041/870-521 jozef.grah@siol.net
PETJE POD BOŽIČNO JELKO	25. december 2011 Grad, Porga	KD F. Prešeren GRAD	Marjeta Semler, 031/666-241 marjetasemler@gmail.com

*Velika noč naj vam prinese
notranjega miru in družinske sreče,
naj vas utrdi v veri in upanju.
Naj vam dá obilo veselja in radosti
ob obloženi mizi z velikonočnimi dobrotami.
Naj bodo prazniki blagoslovljeni,
preživeti v krogu družine,
sorodnikov in prijateljev
ter polni energije, ki jo prinaša pomlad.*

*Župan, občinska uprava
in svetniki Občine Grad*

